

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (pátého senátu)

28. dubna 2010 *

Ve spojených věcech T-456/05 a T-457/05,

Gütermann AG, se sídlem v Gutach-Breisgau (Německo), zastoupená J. Burrichterem, B. Kastenem a S. Orlikowski-Wolfem, advokáty,

žalobkyně ve věci T-456/05,

Zwicky & Co. AG, se sídlem v Wallisellenu (Švýcarsko), zastoupená J. Burrichterem, B. Kastenem a S. Orlikowski-Wolfem, advokáty,

žalobkyně ve věci T-457/05,

* Jednací jazyk: němčina.

proti

Evropské komisi, původně zastoupené F. Castillem de la Torre, M. Schneiderem a K. Mojzesowicz, dále F. Castillem de la Torre a K. Mojzesowicz, jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise K(2005) 3452, ze dne 14. září 2005, týkající se řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/38.337 PO/Fil), ve znění rozhodnutí Komise K(2005) 3765 ze dne 13. října 2005 a podpůrně žádost o snížení pokuty uložené žalobkyním uvedeným rozhodnutím,

TRIBUNÁL (pátý senát),

ve složení M. Vilaras, předseda, M. Prek (zpravodaj) a V. M. Ciucă, soudci,
vedoucí soudní kanceláře: T. Weiler, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 17. prosince 2008,

vydává tento

Rozsudek

Skutečnosti předcházející sporu

1. Předmět sporu

- ¹ Rozhodnutím K(2005) 3452 ze dne 14. září 2005 týkajícím se řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/38.337 PO/Fil, dále jen „napadené rozhodnutí“), ve znění rozhodnutí Komise K(2005) 3765 ze dne 13. října 2005, jehož shrnutí je publikováno v *Úředním věstníku Evropské unie* ze dne 26. ledna 2008 (Úř. věst. C 21, s. 10), konstatovala Komise Evropských společenství, že se žalobkyně, společnost Gütermann AG (dále jen „Gütermann“) a Zwicky & Co. AG (dále jen „Zwicky“), účastnily souboru dohod a jednání ve vzájemné shodě na trhu s nitěmi určenými pro průmyslové odběratele v zemích Beneluxu a severských zemích v období od ledna 1990 do září 2001, pokud jde o společnost Gütermann, a v období od ledna 1990 do listopadu 2000, pokud jde o společnost Zwicky.
- ² Za jejich účast na kartelu týkajícího se průmyslových nití v Beneluxu a severských zemích uložila Komise pokutu ve výši 4,021 milionů eur společnosti Gütermann a pokutu ve výši 0,174 milionu eur společnosti Zwicky.

2. Správní řízení

- 3 Ve dnech 7. a 8. listopadu 2001 provedla Komise šetření na základě čl. 14 odst. 3 nařízení Rady č. 17, ze dne 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články [81 ES] a [82 ES] (Úř. věst. 1962, 13, s. 204; Zvl. vyd. 08/01, s. 3) v prostorách několika výrobců šicích nití. Tato šetření navazovala na informace poskytnuté společností The English Needle & Tackle Co. Ltd. v srpnu 2000.
- 4 Dne 26. listopadu 2001 podala společnost Coats Viyella plc (dále jen „Coats“) žádost o shovívavost podle sdělení Komise o neuložení nebo snížení pokut v případech kartelových dohod (Úř. věst. 1996, C 207, s. 4, dále jen „sdělení o spolupráci“), ke které byly připojeny dokumenty předložené za účelem prokázání existence následujících kartelových dohod: zaprvé kartelová dohoda na trhu s nitěmi určenými pro automobilový průmysl v Evropském hospodářském prostoru (EHP), zadruhé kartelová dohoda na trhu s nitěmi pro průmyslové odběratele ve Spojeném království a zatřetí kartelová dohoda na trhu s nitěmi pro průmyslové odběratele v zemích Beneluxu, Dánsku, Finsku, Norsku a Švédsku (dále jen společně „severské země“).
- 5 Na základě dokumentů získaných během kontrol a dokumentů předaných společností Coats zaslala Komise v březnu a v srpnu 2003 dotčeným podnikům v souladu s článkem 11 nařízení č. 17 žádosti o informace.
- 6 Dne 15. března 2004 přijala Komise oznámení námitek, které zaslala několika podnikům z důvodu jejich účasti na jedné nebo více kartelových dohodách uvedených v bodě 4 výše, včetně kartelové dohody na trhu s nitěmi pro průmyslové odběratele v Beneluxu a v severských zemích.

- 7 Všechny podniky, kterým bylo určeno oznámení námitek, podaly písemné připomínky. Společnost Gütermann odpověděla svým jménem a jménem společnosti Zwicky.
- 8 Dne 19. a 20. července 2004 se konalo slyšení.
- 9 Dne 24. září 2004 byl stranám poskytnut přístup k nedůvěrnému znění odpovědi na oznámení námitek a k připomínkám stran během slyšení a byla jim stanovena lhůta pro předložení dalších připomínek.
- 10 Dne 14. září 2005 vydala Komise napadené rozhodnutí.

3. Napadené rozhodnutí

Definice relevantních trhů

Výrobní trh

- 11 V napadeném rozhodnutí Komise uvádí, že odvětví nití může být rozděleno do dvou segmentů, a to jednak segment nití používaných v průmyslu na šití nebo vyšívání různých druhů oděvů nebo jiných výrobků jako výrobků z kůže, textilní potahy pro

automobily a matrace, a jednak segment nití pro domácnosti používaných jednotlivci na šití nebo opravy a pro činnosti ve volném čase.

- 12 Pokud jde o segment průmyslových nití, může být rozdělen do tří kategorií podle toho, jak jsou nitě použité: nitě na šití, určené pro konfekci, která je používána pro různé druhy oděvů, nitě na vyšívání, které se používají na průmyslových počítačově řízených vyšívacích strojích pro zdobení oděvů, sportovní obuvi a bytového textilu, a speciální nitě, které se používají v různých odvětvích, jako jsou odvětví obuvi, výrobků z kůže a automobilového průmyslu.
- 13 Podle Komise lze z pohledu nabídky považovat trh s průmyslovými nitěmi za jediný výrobní trh, jelikož neexistuje striktní spojitost mezi konečným použitím a druhem vlákna nebo strukturou nití.
- 14 Komise nicméně rozlišovala mezi nitěmi určenými jednak pro automobilový průmysl, a jednak nitěmi pro průmyslové odběratele s vyloučením automobilového průmyslu. Má totiž za to, že ačkoli postupy výroby těchto dvou druhů nití jsou podobné nebo snadno zaměnitelné, pochází poptávka automobilového průmyslu od velkých odběratelů, kteří mají přísnější technické normy pro určité výrobky, které používají – například nit na výrobu bezpečnostních pásů – a kteří dodržují jednotnost výrobků v různých zemích, kde je potřebují pro jejich průmysl.
- 15 V projednávaných věcech je výrobní trh, ohledně kterého je přezkoumáváno protiprávní jednání vytýkané žalobkyním, trhem průmyslových nití, s vyloučením automobilového průmyslu (dále jen „průmyslové nitě“).

Zeměpisné trhy

- ¹⁶ V napadeném rozhodnutí Komise konstatuje, že podle informací předložených stranami je relevantní zeměpisný trh pro průmyslové nitě regionálního rozměru. Dodává, že region může v konkrétním případě pokrývat více zemí v EHP, například země Beneluxu nebo severské země nebo jednu samotnou zemi, například Spojené království.
- ¹⁷ V projednávané věci je zeměpisný trh dotčený protiprávním jednáním vytýkaným žalobkyním trhem v Beneluxu a severských zemích.

Velikost a struktura relevantních trhů

- ¹⁸ Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že obrat z prodeje průmyslových nití v Beneluxu a severských zemích byl přibližně 50 milionů eur v roce 2000 a přibližně 40 milionů eur v roce 2004.
- ¹⁹ Rovněž je v něm uvedeno, že na konci 90. let byly hlavními dodavateli průmyslových nití v Beneluxu a severských zemích zejména společnosti Gütermann, Zwicky, Amann und Söhne GmbH & Co. KG (dále jen „Amann“), Barbour Threads Ltd před jejím nabytím společností Coats, Belgian Sewing Thread NV (dále jen „BST“) a Coats.

Popis protiprávních chování

- 20 V napadeném rozhodnutí Komise uvádí, že události vztahující se ke kartelové dohodě na trhu průmyslových nití v Beneluxu a v severských zemích se odehrály během let 1990 až 2001.
- 21 Podle Komise se dotčené podniky scházely nejméně jednou ročně a tyto schůzky byly organizovány ve dvou setkáních, kdy jedno bylo věnováno trhu v zemích Beneluxu, druhé trhu v severských zemích, přičemž jejich hlavním předmětem bylo zachování vysokých cen na každém z nich.
- 22 Účastníci si vyměňovali ceníky a informace o slevách, zvýšení cen v cenících, snižování slev a zvýšení speciálních cen pro určité odběratele. Rovněž byly sjednávány dohody o budoucích cenících, maximálních slevách, snížení slev a zvýšení speciálních cen pro určité odběratele, jakož i dohody s cílem zabránit cenové hospodářské soutěži ve prospěch etablovaných dodavatelů a rozdělit si odběratele (body 99 až 125 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

Výrok napadeného rozhodnutí

- 23 V článku 1 odst. 1 napadeného rozhodnutí konstatovala Komise, že osm podniků, mezi nimi i Gütermann a Zwicky, porušilo článek 81 ES a článek 53 Dohody o EHP tím, že se účastnilo souboru dohod a jednání ve vzájemné shodě na trhu průmyslových nití v Beneluxu a v severských zemích v období od ledna 1990 do září 2001,

pokud jde o společnost Gütermann, a v období od ledna 1990 do listopadu 2000, pokud jde o společnost Zwicky.

²⁴ Podle čl. 2 prvního pododstavce napadeného rozhodnutí byly za kartelovou dohodu na trhu průmyslových nití v Beneluxu a v severských zemích uloženy následující pokuty zejména těmto podnikům:

- Coats: 15,05 milionů eur;
- Amann: 13,09 milionů eur;
- BST: 0,979 milionu eur;
- Gütermann: 4,021 milionů eur;
- Zwicky: 0,174 milionu eur.

²⁵ V článku 3 napadeného rozhodnutí Komise uložila podnikům uvedeným v daném rozhodnutí, aby okamžitě ukončily jí zjištěná protiprávní jednání, pokud tak již neučinily. Rovněž jim uložila povinnost zdržet se opakování jakýchkoliv úkonů uvedených v článku 1 napadeného rozhodnutí a jakýchkoliv úkonů nebo jednání s rovnocenným cílem nebo účinkem.

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

26 Návrhy došlými kanceláři Tribunálu dne 30. prosince 2005 podaly žalobkyně projednávané žaloby.

27 Ve věci T-456/05 společnost Gütermann navrhuje, aby Tribunál:

- zrušil článek 1 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž Komise konstatuje, že porušila článek 81 ES a článek 53 Dohody o EHP na trhu Finska, Norska a Švédska v období od ledna 1990 do září 2001, a podpůrně v období od ledna 1990 do prosince 1993 včetně;
- zrušil článek 2 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž jí Komise ukládá pokutu ve výši 4,021 milionů eur, nebo podpůrně přiměřeně snížil výši této pokuty;
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

28 Komise navrhuje, aby Tribunál:

- zamítl žalobu;

- uložil společnosti Gütermann náhradu nákladů řízení.

29 Ve věci T-457/05 společnost Zwicky navrhuje, aby Tribunál:

- zrušil článek 1 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž Komise konstatuje, že porušila článek 81 ES a článek 53 Dohody o EHP na trhu Finska, Norska a Švédska v období od ledna 1990 do listopadu 2000 a podpůrně v období od ledna 1990 do prosince 1993 včetně;
- zrušil článek 2 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž jí Komise ukládá pokutu ve výši 0,174 milionu eur, nebo podpůrně přiměřeně snížil výši této pokuty;
- zrušit článek 3 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž se jí týká;
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

30 Komise navrhuje, aby Tribunál:

- zamítl žalobu;

– uložil společnosti Zwicky náhradu nákladů řízení.

- ³¹ Usnesením ze dne 9. prosince 2008 rozhodl předseda pátého senátu Tribunálu po vyslechnutí účastnic řízení o spojení věcí T-456/05 a T-457/05 pro účely ústní části řízení a rozsudku, v souladu s článkem 50 jednacího řádu Tribunálu.

Právní otázky

- ³² Zprvée žalobkyně uvádějí dva žalobní důvody týkající se protiprávního jednání. Nejprve uplatňují žalobní důvod vycházející z porušení čl. 7 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205). Společnost Zwicky se následně dovolává žalobního důvodu vycházejícího z neoprávněnosti příkazů ukončit protiprávní jednání a zdržet se jakéhokoliv jeho opakování.
- ³³ Zadruhé žalobkyně uplatňují řadu žalobních důvodů směřujících ke zrušení nebo snížení pokuty. Jednak společnost Zwicky vytýká Komisi, že jí uložila pokutu, jejíž částka přesahuje maximální výši 10 % jejího obratu. Dále žalobkyně uplatňují pět žalobních důvodů vycházejících z chybného posouzení závažnosti protiprávního jednání s ohledem na jeho účinky, z chybného posouzení délky trvání protiprávního jednání, nezohlednění určitých polehčujících okolností, chybného uplatnění sdělení o spolupráci a nepřiměřenosti pokuty.

1. K žalobním důvodům směřujícím ke zpochybnění konstatování existence protiprávního chování a příkazů jej ukončit a neopakovat

K žalobnímu důvodu uplatněnému společností Gütermann a Zwicky vycházejícímu z porušení článku 7 odst. 1 nařízení č. 1/2003

Argumenty účastnic řízení

³⁴ Podle žalobkyň porušila Komise čl. 7 odst. 1 nařízení č. 1/2003, který uvádí, že „[p]okud Komise na základě stížnosti nebo z vlastního podnětu zjistí jednání v rozporu s články 81[ES] nebo 82 [ES], může svým rozhodnutím nařídit, aby dotyčné podniky a sdružení podniků takové protiprávní jednání ukončily“. Komise tím, že jim vytýká, že se dopustily jednání v rozporu s článkem 81 ES a článkem 53 Dohody o EHP kvůli jejich účasti na dohodách a jednáních ve vzájemné shodě na trzích průmyslových nití v Beneluxu a v severských zemích během období od ledna 1990 do září 2001 pro společnost Gütermann a od ledna 1990 do listopadu 2000 pro společnost Zwicky, totiž nezohlednila skutečnost, že Dohoda o EHP je účinná od 1. ledna 1994 a že následkem toho se ustanovení této dohody ve Finsku, Norsku a Švédsku před tímto datem neuplatňovaly. Rovněž vzhledem k tomu, že Finsko a Švédsko přistoupily k Evropskému společenství 1. ledna 1995, mohl být článek 81 ES přímo uplatňován až od tohoto data.

³⁵ Žalobkyně se krom toho domnívají, že Komise oprávněně usoudila, že protiprávní jednání v právním slova smyslu, tedy porušení článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP v důsledku jejich chování, pokud jde o Finsko, Norsko a Švédsko, mohlo nastat až od 1. ledna 1994. Komise se tedy z právního hlediska údajně dopustila pochybení tím, že vycházela z existence protiprávního jednání, jehož intenzita jen narůstala. Komise tedy neprovedla rozlišení mezi skutkovým posouzením jednání žalobkyň, jakožto jediné a pokračující kartelové dohody od ledna 1990 do září 2001 pro společnost Gütermann a od ledna 1990 do listopadu 2000 pro společnost Zwicky, a právním

posouzením tohoto jednání jakožto porušení pravidel hospodářské soutěže během těchto dvou období.

- ³⁶ Mimoto žalobkyně považují svůj žalobní důvod vycházející z porušení čl. 7 odst. 1 nařízení č. 1/2003 za přípustný. Komise se totiž neprávem dovolává nepřipustnosti tohoto žalobního důvodu kvůli tomu, že žalobkyně neuplatnily existenci zjevně nesprávného posouzení při kvalifikaci svého jednání jako jediné a pokračující kartelové dohody. Komise podle nich kvalifikovala jejich jednání jako jedinou a trvající kartelovou dohodu pod úhlem skutkových okolností, což v rámci projednávaného žalobního důvodu nepopírají. Naproti tomu čl. 1 odst. 1 napadeného rozhodnutí údajně obsahuje nesprávné právní posouzení vzhledem k tomu, že jednak společnost Zwicky nepůsobila na trhu průmyslových nití v severských zemích, a jednak, pokud jde o Finsko, Norsko a Švédsko v období mezi lednem 1990 a prosincem 1993, nebylo tam možné porušit pravidla hospodářské soutěže.
- ³⁷ Komise se dovolává především nepřipustnosti tohoto žalobního důvodu uplatněného žalobkyněmi a popřípadně zpochybňuje jeho opodstatněnost.

Závěry Tribunálu

- ³⁸ Tribunál má za to, že opodstatněnost žalobního důvodu vycházejícího z porušení čl. 7 odst. 1 nařízení č. 1/2003 je třeba posoudit, aniž by bylo nutné přezkoumávat jeho přípustnost.
- ³⁹ Zaprvé je třeba zdůraznit, že v čl. 1 odst. 1 písm. g) a h) napadeného rozhodnutí Komise shledala porušení článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP žalobkyněmi z důvodu jejich účasti na jednáních ve vzájemné shodě od ledna 1990 do září 2001

pro společnost Gütermann a od ledna 1990 do listopadu 2000 pro společnost Zwicky, která se týkala trhů s průmyslovými nitěmi v zemích Beneluxu a severských zemích.

- 40 Je nutno konstatovat, že by tento článek, nahlížen jednotlivě, mohl být chápán tak, že Komise stanovila existenci protiprávního jednání, kterého se žalobkyně dopustily z důvodu jejich účasti na jednáních ve vzájemné shodě na trhu s průmyslovými nitěmi ve Finsku, Norsku a Švédsku mezi lednem 1990 a prosincem 1993, což je před vstupem v platnost Dohody o EHP. Přitom je nesporné, že během tohoto období neexistoval žádný právní základ umožňující Komisi učinit závěr o existenci takového protiprávního jednání za strany žalobkyň.
- 41 Z judikatury však vyplývá, že výrok aktu je neoddělitelný od jeho odůvodnění, takže v případě potřeby musí být vykládán s ohledem na důvody, které vedly k jeho přijetí (rozsudek Soudního dvora ze dne 15. května 1997, TWD v. Komise, C-355/95 P, Recueil, s. I-2549, bod 21; rozsudek Tribunálu ze dne 13. června 2000, EPAC v. Komise, T-204/97 a T-270/97, Recueil, s. II-2267, bod 39).
- 42 V tomto ohledu z bodů 246, 295 až 298 a 331 odůvodnění napadeného rozhodnutí jasně vyplývá, že vzhledem k tomu, že se kartelová dohoda týkala Finska, Norska a Švédska představovala protiprávní jednání porušující pravidla Společenství v oblasti hospodářské soutěže a pravidel EHP ohledně hospodářské soutěže až od 1. ledna 1994; data vstupu v platnost Dohody o EHP. Článek 1 odst. 1 písm. g) a h) napadeného rozhodnutí je tedy třeba číst ve světle tohoto jasného odůvodnění zbaveného veškeré neurčitosti. Je tak třeba se domnívat, že výrok napadeného rozhodnutí nutno vykládat v tom smyslu, že prvky jediného a pokračujícího protiprávního jednání vztahujícího se k Finsku, Norsku a Švédsku existovaly až od 1. ledna 1994.
- 43 Zadruhé je zbytečné, že se žalobkyně v podstatě dovolávají rozlišení, které Komise údajně provedla v napadeném rozhodnutí jednak mezi právním posouzením porušení článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP, a jednak skutkovým posouzením, v bodech 264 až 277 odůvodnění napadeného rozhodnutí, jejich chování jakožto

jediného a pokračujícího protiprávního jednání. Z toho zcela neprávem vyvozují, že jelikož protiprávní jednání „v právním slova smyslu“ mohlo existovat, co se týče Finska, Norska, a Švédska, až od 1. ledna 1994, dopustila se Komise pochybení tím, že konstatovala existenci protiprávního jednání, jehož intenzita jen narůstala.

- 44 Zaprvé je důležité zdůraznit, že žalobkyně nikterak nezpochybnila jedinou a pokračující povahu protiprávního jednání na trhu průmyslových nití v Beneluxu a severských zemích.
- 45 Následně je vhodné připomenout, že porušení čl. 81 odst. 1 ES nemusí být výsledkem jen jediného aktu, ale i řady aktů nebo rovněž pokračujícího jednání. Tento výklad nelze zpochybnit z důvodu, že jedna nebo několik skutečností z této řady aktů nebo tohoto pokračujícího jednání by mohly rovněž samy o sobě a nahlíženy jednotlivě zakládat porušení uvedeného ustanovení (rozsudek Soudního dvora ze dne 8. července 1999, Komise v. Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, s. I-4125, bod 81; rozsudek Tribunálu ze dne 5. dubna 2006, Degussa v. Komise, T-279/02, Sb. rozh. s. II-897, bod 155).
- 46 Jediné a pokračující protiprávní jednání tak často spojuje řadu chronologicky po sobě následujících aktů, které samy o sobě mohou v době, kdy jsou činěny, rovněž porušovat pravidla hospodářské soutěže. Zvláštní povaha těchto aktů spočívá v tom, že jsou součástí celkové strategie. To je v podstatě to, co Komise konstatovala v bodech 264 až 277 odůvodnění napadeného rozhodnutí ohledně kartelové dohody vztahující se k trhu průmyslových nití v Beneluxu a severských zemích.
- 47 V rozporu s tím, co tvrdí žalobkyně, se důvody vyjádřené ve výše uvedených bodech odůvodnění napadeného rozhodnutí neskládají pouze z jednoduchého konstatování skutkových okolností, ale uvádí objektivní důvody vedoucí Komisi k závěru, že protiprávní jednání na trhu průmyslových nití v severských zemích představovalo, společně s protiprávním jednáním na trhu průmyslových nití v Beneluxu, jediné a pokračující protiprávní jednání.

- 48 Skutečnost, že právní základ, o který se Komise opírala, při konstatování protiprávního jednání na trzích průmyslových nití ve Finsku, Norsku a Švédsku existoval až po začátku protiprávního jednání, nemá v tomto ohledu dopad, jelikož, jak zároveň vyplývá z odůvodnění napadeného rozhodnutí, bylo chování žalobkyň na trhu zohledněno až od 1. ledna 1994.
- 49 Zadruhé výtka předložená společností Zwicky vycházející ze skutečnosti, že na trhu severských zemí nepůsobila, musí být zamítnuta. Jak již bylo připomenuto v bodě 44 výše, společnost Zwicky potvrdila, že nezpochybňuje kvalifikaci kartelové dohody na trhu průmyslových nití v Beneluxu a severských zemích jako jediného a pokračujícího protiprávního jednání.
- 50 Z judikatury přitom vyplývá, že podnik, který se účastnil jediného a komplexního protiprávního jednání chováním, které je mu vlastní a které spadá pod pojem „dohoda nebo jednání ve vzájemné shodě s cílem narušujícím hospodářskou soutěž ve smyslu článku 81 ES“ a jehož účelem je přispět k uskutečňování protiprávního jednání v jeho celku, může být rovněž odpovědný za chování ostatních podniků v rámci téhož protiprávního jednání po celou dobu své účasti na uvedeném protiprávním jednání, je-li prokázáno, že daný podnik o protiprávním jednání ostatních účastníků věděl nebo jej mohl rozumně předvídat a byl připraven přijmout z toho plynoucí riziko (rozsudek Komise v. Anic Partecipazioni, bod 45 výše, bod 203; rozsudek Tribunálu ze dne 20. března 2002, Brugg Rohrsysteme v. Komise, T-15/99, Recueil, s. II-1613, bod 73).
- 51 V projednávaném případě společnost Zwicky nepopírá, že se pravidelně účastnila schůzek ohledně průmyslových nití na trhu v severských zemích, nikterak nezpochybnila potvrzení Komise, podle kterého byla činná na trhu průmyslových nití v severských zemích před začátkem jediného protiprávního jednání, nepopřela účast na protiprávních skutečnostech týkajících se trhu průmyslových nití v Beneluxu a navíc nepopřela, že uvedené protiprávní skutečnosti byly součástí celkové strategie,

a proto byly jen určitými součástmi jediného a pokračujícího protiprávního jednání na trhu průmyslových nití v Beneluxu a severských zemích.

- 52 Z toho vyplývá, že samotná skutečnost, že společnost Zwicky nebyla činná na trhu průmyslových nití v severských zemích během období jediného a pokračujícího protiprávního jednání, ji nezbujuje její odpovědnosti za chování jiných podniků v rámci daného protiprávního jednání na tomto zeměpisném trhu.
- 53 Krom toho v rozsahu, v němž je třeba výtce společnosti Zwicky rozumět tak, že pouze podniky, které působí v postavení soutěžitelů, nabízejících nebo poptávajících na zeměpisném trhu severských zemích, mohou koordinovat svá jednání jakožto podniky (spolu)pachatelé protiprávního jednání, je třeba zdůraznit, že podnik může porušit zákaz stanovený v čl. 81 odst. 1 ES, pokud jeho chování, jak je koordinováno s chováním jiných podniků, má za cíl omezit hospodářskou soutěž na konkrétním relevantním trhu v rámci společného trhu, aniž by to nutně předpokládalo, že bude sám na uvedeném relevantním trhu působit (viz analogicky rozsudek Tribunálu ze dne 8. července 2008, AC-Treuhand v. Komise, T-99/04, Sb. rozh. s. II-1501, bod 122).
- 54 S ohledem na závěry uvedené v bodě 51 výše nemohla společnost Zwicky platně zpochybnit skutečnost, že je rovněž odpovědná, jakožto spolupachatel jednání, které je v rozporu s pravidly hospodářské soutěže, za kartelovou dohodu týkající se průmyslových nití na trhu v severských zemích.
- 55 V důsledku toho musí být žalobní důvod vycházející z porušení článku 7 odst. 1 nařízení č. 1/2003 zamítnut.

K žalobnímu důvodu uplatněnému společností Zwicky vycházejícímu z neodůvodněnosti příkazů ukončit protiprávní jednání a zdržet se veškerého jeho opakování

Argumenty účastnic řízení

- 56 Společnost Zwicky uvádí, že Komise v článku 3 napadeného rozhodnutí přikázala dotčeným podnikům okamžitě ukončit shledaná protiprávní jednání, pokud tak již neučinily, a do budoucna se zdržet jakéhokoli úkonu vyplývajícího ze zjištěných protiprávních jednání nebo jakéhokoli chování s rovnocenným cílem.
- 57 Společnost Zwicky však tvrdí, že nejenže již od listopadu 2000 nepůsobí na trzích dotčených napadeným rozhodnutím, ale navíc upustila od veškerých svých obchodních činností, aby se do budoucna věnovala pouze spravování nemovitostí. Uvádí, že výše uvedené příkazy porušují zásadu proporcionality, a domnívá se, že článek 3 napadeného rozhodnutí je protiprávní. Jelikož podle ní měla Komise možnost, aniž by musela přistoupit k doplňujícím šetřením, dojít k závěru, že protiprávní jednání bylo skončeno a že nehrozilo jeho opakování, neměla žádný oprávněný zájem na vydání příkazu. Zwicky se v tomto ohledu opírá o rozsudek Soudního dvora ze dne 2. března 1983, GVL v. Komise (7/82, Recueil, s. 483, bod 24 a následující).
- 58 Komise navrhuje zamítnutí tohoto žalobního důvodu.

Závěry Tribunálu

- 59 Je třeba uvést, že tímto žalobním důvodem požaduje společnost Zwicky zrušení článku 3 výroku napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž se jí týká.

60 Je třeba konstatovat, že článek 3 výroku napadeného rozhodnutí obsahuje dva příkazy.

61 Zprvce toto ustanovení požaduje, aby dotčené podniky okamžitě ukončily, pokud tak již neučinily, protiprávní jednání uvedené v článku 1 výroku napadeného rozhodnutí. V tomto ohledu, jelikož společnost Zwicky již neprováděla činnosti v odvětví průmyslových nití v okamžiku přijetí napadeného rozhodnutí, je argumentace předložená proti tomuto ustanovení zcela zjevně neopodstatněná. Totiž přesto, že se nachází mezi podniky vyjmenované v článku 1 napadeného rozhodnutí, Zwicky z důvodu zmíněného ukončení činností již ukončila protiprávní jednání, a ve skutečnosti se jí tedy dotčený příkaz netýkal (viz v tomto smyslu rozsudek Tribunálu ze dne 20. dubna 1999, *Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise*, T-305/94 až T-307/94, T-313/94 až T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 a T-335/94, *Recueil*, s. II-931, bod 1247). Tato okolnost činí irelevantním rovněž argument předložený společností Zwicky, ohledně ohrožení zásady proporcionality v tomto ohledu (viz v tomto smyslu rozsudek Tribunálu ze dne 18. června 2008, *Hoechst v. Komise*, T-410/03, *Sb. rozh.* s. II-881, bod 196).

62 Zadruhé článek 3 napadeného rozhodnutí požaduje, aby se podniky vyjmenované v článku 1 napříště zdržely opakování jakéhokoli úkonu nebo chování popsaného v článku 1 a jakéhokoli opatření s rovnocenným cílem nebo účinkem.

63 V tomto ohledu je třeba připomenout, že uplatnění čl. 7 odst. 1 nařízení č. 1/2003 může zahrnovat zákaz pokračování určitých činností, praktik nebo situací, jejichž protiprávnost byla zjištěna, ale rovněž zákaz podobného jednání do budoucna. Takové povinnosti uložené podnikům však nesmí přesáhnout meze toho, co je přiměřené a nezbytné k dosažení sledovaného cíle (viz analogicky rozsudek Tribunálu ze dne 15. března 2000 *Cimenteries CBR a další v. Komise*, T-25/95, T-26/95, T-30/95 až T-32/95, T-34/95 až T-39/95, T-42/95 až T-46/95, T-48/95, T-50/95 až T-65/95, T-68/95 až T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95, *Recueil*, s. II-491, body 4704 a 4705 a citovaná judikatura). Krom toho pravomoc Komise vydávat příkazy musí být vykonávána v závislosti na povaze zjištěného protiprávního jednání (rozsudek Soudního dvora ze dne 6. března 1974, *Istituto Chemioterapico Italiano a Commercial Solvents v. Komise*, 6/73 a 7/73, *Recueil*, s. 223, bod 45; rozsudky

Tribunálu ze dne 7. října 1999, *Irish Sugar v. Komise*, T-228/97, Recueil, s. II-2969, bod 298, a ze dne 12. prosince 2000, *Aéroports de Paris v. Komise*, T-128/98, Recueil, s. II-3929, bod 82).

- ⁶⁴ V projednávané věci Komise v článku 1 napadeného rozhodnutí konstatovala, že Zwicky s dalšími podniky porušila článek 81 ES a článek 53 Dohody o EHP tím, že se účastnila, navíc během velmi dlouhého období, dohod a jednání ve vzájemné shodě v odvětví průmyslových nití v Beneluxu a v severských zemích, v rámci nichž se ona a další podniky dohodly na stanovení budoucích ceníků, maximálních slev, snížení slev a zvýšení speciálních cen pro určité odběratele, jakož i na zabránění cenové hospodářské soutěži ve prospěch etablovaných dodavatelů a rozdělení si odběratelů. Zwicky nepopírá úvahy uvedené v tomto ohledu v napadeném rozhodnutí.
- ⁶⁵ Za těchto podmínek Komise příkazem, aby se uvedené podniky napříště zdržely na trhu průmyslových nití v Beneluxu a v severských zemích veškerých opatření, které by mohly mít rovnocenný cíl či účinek, nepřekročila pravomoci, které jí uděluje čl. 7 odst. 1 nařízení č. 1/2003 (viz v tomto smyslu a analogicky rozsudek *Hoechst v. Komise*, bod 61 výše, bod 199).
- ⁶⁶ Skutečnost, že Zwicky již nevykonávala činnosti v odvětví průmyslových nití ke dni přijetí napadeného rozhodnutí nemůže tento závěr zpochybnit. Takový příkaz, jako ten v projednávané věci, je totiž preventivní a nezávisí na situaci dotčených podniků v okamžiku přijetí napadeného rozhodnutí.
- ⁶⁷ Komise tím spíše právem zahrnula tento příkaz do výroku napadeného rozhodnutí, jelikož Zwicky se nezavázala, že nebude opakovat své protisoutěžní chování (viz v tomto smyslu rozsudek Tribunálu ze dne 11. března 1999, *Thyssen Stahl v. Komise*, T-141/94, Recueil, s. II-347, bod 678).

⁶⁸ Navíc rozsudek GVL v. Komise, bod 57 výše, uplatněný společností Zwicky je v projednávané věci irrelevantní. Nehledě na skutečnost, že okolnosti této věci jsou odlišné od těch v projednávané věci, bylo v bodech 60 až 67 výše prokázáno, že jednak se společností Zwicky příkaz okamžitého ukončení protiprávního jednání uvedeného v článku 1 napadeného rozhodnutí netýkal, a jednak, že Komise měla naprosto oprávněný zájem jí přikázat, aby se napříště zdržela jakéhokoli úkonu vyplývajícího ze zjištěných protiprávních jednání nebo jakéhokoli chování s rovnocenným cílem.

⁶⁹ Ze všech těchto důvodů musí být tento žalobní důvod zamítnut.

2. K žalobním důvodům směřujícím ke zpochybnění pokuty a její výše

K žalobnímu důvodu uplatněnému společností Zwicky vycházejícímu z překročení maximální výše 10 % obratu

Argumenty účastnic řízení

⁷⁰ Zwicky poté, co uvedla, že v listopadu 2000 ukončila svou obchodní činnost týkající se průmyslových nití, nejprve Komisi vytýká, že založila svůj výpočet maximální výše 10 % na obratu uskutečněném společností Gütermann. Posledně jmenovaný podnik měl totiž údajně pouze převzít část její činnosti a nebyl podřízen její kontrole. Určující má tedy být pouze obrat společnosti Zwicky. Jelikož Zwicky nedosahuje obratu od roku 2001, nemohla jí být na základě čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 uložena žádná pokuta. Nařízení č. 1/2003 se totiž vztahuje na celkový obrat za poslední hospodářský

rok předcházející přijetí rozhodnutí. Vztažení pokuty k tomuto obratu umožňuje zohlednit význam a vliv podniku na trhu. Pak by tedy to, co je určující, měla být současná situace podniků se zřetelem k jejich obratu. Podnik, který již nedosahuje obratu, nemá na trhu vliv, a v důsledku toho mu nemohou být ukládány pokuty.

⁷¹ Společnost Zwicky dále zdůrazňuje, že Komisi uplatňovaný rozsudek Tribunálu ze dne 29. listopadu 2005, *Britannia Alloys & Chemicals v. Komise* (T-33/02, Sb. rozh. s. II-4973), je třeba vykládat v tom smyslu, že zohlednění obratu, který není obratem za úplný hospodářský rok předcházející přijetí rozhodnutí, je možné, pokud dotčený podnik ukončil svoji obchodní činnost nebo zkreslil svůj obrat, aby se vyhnul uložení vysoké pokuty. To údajně není případ v projednávané věci. Zwicky v tomto ohledu tvrdí, že její činnosti byly prodány rok před šetřeními Komise v důsledku zhoršení její konkurenční situace.

⁷² Zwicky navíc zdůrazňuje, že v projednávané věci společnost Gütermann svoji obchodní činnost získala v rámci odkoupení aktiv (*asset deal*), a že tedy příjmy z této činnosti takto převzaté měly přejít na společnost Gütermann a zvýšit její obrat, který měl být při použití čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 zohledněn. Krom toho tvrdí, že prodej jejích činností společnosti Gütermann není pouhou vnitřní reorganizací podniku.

⁷³ Závěrem skutečnost, že žalobkyně zaslaly jeden dokument jako odpověď na oznámení námitek lze vysvětlit okolností, že činnosti ohledně průmyslových nití byly převzaty společností Gütermann a že následně po tomto úkonu byl předseda představenstva společnosti Zwicky jmenován členem představenstva společnosti Gütermann. Nicméně to nic nemění na skutečnosti, že Zwicky je na společnosti Gütermann nezávislá a Gütermann se nestala jejím akcionářem.

- 74 Komise uvádí, že tento žalobní důvod je irelevantní, jelikož ačkoli argument společnosti Zwicky je přesný, určila maximální výši pokuty tak, že zohlednila obrat za předchozí hospodářský rok, což učinila již v jiných věcech. Přitom tvrdí, že celkový obrat společnosti Zwicky pro rok 1999 byl 4,5 milionů eur a že pokuta ve výši 0,174 milionu eur nijak nepřekračuje maximální výši 10 % tohoto obratu.
- 75 Podpůrně Komise nejprve tvrdí, že i když společnost Gütermann v listopadu 2000 koupila činnosti společnosti Zwicky dotčené kartelovou dohodou na trhu průmyslových nití, zohlednila skutečnost, že Zwicky byla zapojena v protiprávním jednání, které bylo sankcionováno v průběhu deseti let, a uvážila, že po tom, co společnost Zwicky prodala své obchodní činnosti, skutečnost, že právně existovala dál ve formě „prázdné skořápky“, představuje manévr se specifickým cílem vyhnout se sankcím uloženým za porušení pravidel hospodářské soutěže. Navíc zdůrazňuje, že Zwicky nepopřela judikaturu, podle které fyzické nebo právnické osobě, která řídila dotýčný podnik v době, v níž došlo k protiprávnímu jednání, v zásadě přísluší, aby za toto jednání odpovídala. Komise dodává, že jelikož předseda představenstva společnosti Zwicky byl v představenstvu společnosti Gütermann, a že tak měl přesné znalosti o účasti obou podniků na kartelové dohodě, důvody vedoucí k rozhodnutí udržet existenci společnosti Zwicky lze lehce pochopit.
- 76 Komise má dále za to, že výklad čl. 23 odst. 2 druhé věty nařízení č. 1/2003 provedený společností Zwicky je neslučitelný se zásadou užitečného účinku, protože podnikům umožňuje vyhýbat se jejich odpovědnosti prostřednictvím čistě vnitřních reorganizací. Takový byl přístup Tribunálu v rozsudku Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, bod 71 výše.
- 77 Závěrem Komise tvrdí, že úzké vazby mezi společnostmi Zwicky a Gütermann vyplývají ze společné odpovědi na oznámení námitek a z přítomnosti stejných advokátů v rámci jejich obhajoby před Tribunálem.

Závěry Tribunálu

- ⁷⁸ Na základě čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 může Komise podnikům uložit pokuty nepřekračující 10 % jejich obratu uskutečněného během hospodářského roku předcházejícího přijetí rozhodnutí. Tato maximální výše 10 % má zabránit nepřiměřenosti pokut ve vztahu k významu podniku a zejména ukládání pokut, u nichž lze předvídat, že je podniky nebudou schopné zaplatit. Jelikož jedině celkový obrat může v této souvislosti skutečně poskytnout přibližné údaje, je třeba této procentní výši rozumět tak, že se vztahuje k celkovému obratu (rozsudek Soudního dvora ze dne 7. června 1983, *Musique diffusion française* a další v. Komise, 100/80 až 103/80, Recueil, s. 1825, bod 119).
- ⁷⁹ Rovněž je třeba zdůraznit, že cílem čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 je udělit Komisi pravomoc ukládat pokuty, aby mohla plnit úkol dohledu, který jí svěřuje právo Společenství (rozsudek *Musique diffusion française* a další v. Komise, bod 78 výše, bod 105, a rozsudek Tribunálu ze dne 9. července 2003, *Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients* v. Komise, T-224/00, Recueil, s. II-2597, bod 105). Tento úkol zahrnuje vyšetřování a potlačování jednotlivých protiprávních jednání a povinnost provádět obecnou politiku směřující k uplatňování zásad v oblasti hospodářské soutěže stanovených ve Smlouvě a v tomto smyslu směřovat chování podniků. Z toho vyplývá, že Komise musí dbát na odrazující povahu pokut (výše uvedený rozsudek *Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients* v. Komise, body 105 a 106).
- ⁸⁰ Krom toho je vhodné zdůraznit, že „předchozí hospodářský rok“ ve smyslu čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 23 odst. 2 druhá věta nařízení č. 1/2003 se v zásadě vztahuje k poslednímu úplnému hospodářskému roku každého z dotčených podniků k datu přijetí rozhodnutí (rozsudek Soudního dvora ze dne 7. června 2007, *Britannia Alloys & Chemicals* v. Komise, C-76/06 P, Sb. rozh. s. I-4405, bod 32).

- 81 Vzhledem k tomu, že v projednávané věci se napadené rozhodnutí datuje ke dni 14. září 2005, předchozí hospodářský rok je rok od 1. července 2004 do 30. června 2005. Společnost Zwicky však postoupila společnosti Gütermann své činnosti v oblasti průmyslových nití v listopadu 2000. Následkem toho měla Komise za to, že v okamžiku přijetí napadeného rozhodnutí neměla, pokud jde o společnost Zwicky, k dispozici obrat reprezentující její hospodářskou činnost vykonávanou během předchozího hospodářského roku. Vzhledem k tomu, že Komise vycházela, krom jiného, v bodě 383 odůvodnění napadeného rozhodnutí z domnělé vazby mateřské společnosti na dceřinou společnost existující mezi společností Gütermann a Zwicky následně po odprodeji činností vztahujících se k průmyslovým nitím z druhé společnosti na první, Komise měla za to, že za účelem uplatnění maximální výše 10 % se může opřít o obrat společnosti Gütermann.
- 82 Je na třeba rozlišit dva aspekty výtek předložených společností Zwicky: jednak volbu Komise zohlednit obrat společnosti Gütermann, a jednak nezohlednění obratu společnosti Zwicky za hospodářský rok ukončený ke dni 30. června 2005, i přesto že byl nulový.
- 83 Pokud jde o první aspekt výtek předložených společností Zwicky je nutno uznat, že Komise chybně vycházela z obratu společnosti Gütermann za účelem stanovení maximální výše 10 % obratu, která neměla být při výpočtu pokuty uložené společnosti Zwicky překročena.
- 84 Společnost Gütermann totiž v listopadu 2000 pouze převzala činnosti společnosti Zwicky v oblasti průmyslových nití. Společnost Zwicky při jednání vysvětlila, že tento odprodej činností se odehrál dvěma způsoby, a to jednak ve Švýcarsku uzavřením smlouvy o převodu aktiv, jako jsou sklady a stroje, a jednak v Německu uzavřením smlouvy o prodeji akcií.
- 85 Komise nicméně při jednání připustila, že společnost Gütermann nikterak společnost Zwicky nepojala, a proto první společnost nebyla vlastníkem druhé. Odprodej činností vztahujících se k průmyslovým nitím tedy neměl žádný dopad na právní a hospodářskou nezávislost společnosti Zwicky.

- 86 Argumenty, podle kterých se předseda představenstva společnosti Zwicky stal členem představenstva společnosti Gütermann, obě společnosti konzultovaly stejného advokáta a předložily společnou odpověď na oznámení námitek, nemohou samy o sobě v projednávané věci odůvodnit postoj Komise ohledně existence vazby mateřské společnosti k dceřiné společnosti mezi těmito dvěma podniky.
- 87 Mimoto Komise vůbec neprokázala, v čem měly být informace poskytnuté společností Zwicky na její žádost o informace ohledně jejího odprodeje činností a ohledně vazeb na společnost Gütermann zavádějící.
- 88 Z toho vyplývá, že tím, že Komise vycházela z obratu společnosti Gütermann, se dopustila chybného posouzení, jehož důsledky budou vyvozeny v bodě 104 a následujících níže.
- 89 Co se týče druhého aspektu výtky uplatněné společností Zwicky, a to nezohlednění jejího nulového obratu vyplývajících z její domnělé hospodářské činnosti během roku předcházejícího přijetí napadeného rozhodnutí, je třeba přezkoumat způsob, jakým Komise musí definovat pojem „předchozí hospodářský rok“ v případech, ve kterých došlo k zásadním změnám, ohledně hospodářské situace dotčeného podniku, mezi koncem období, během kterého došlo k protiprávnímu jednání, a datem přijetí rozhodnutí Komise ukládajícího pokutu.
- 90 Pokud jde o uvedený pojem „předchozí hospodářský rok“, je třeba uvést, že z ustálené judikatury vyplývá, že pro výklad ustanovení práva Společenství je třeba vzít do úvahy nejen jeho znění, ale zároveň kontext a cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí (viz rozsudky Soudního dvora ze dne 7. června 2005, VEMW a další, C-17/03, Sb. rozh. s. I-4983, bod 41; ze dne 1. března 2007, Jan De Nul, C-391/05, Sb. rozh. s. I-1793, bod 20, a ze dne 7. června 2007, Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, bod 80 výše, bod 21).

- 91 Jak již bylo v tomto ohledu připomenuto v bodě 79 výše, cílem čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 je udělit Komisi pravomoc ukládat pokuty, aby mohla plnit úkol dohledu, který jí svěřuje právo Společenství. Tento úkol zejména zahrnuje potlačování protiprávních jednání, jakož i předcházení jejich opakování (rozsudek Soudního dvora ze dne 15. července 1970, ACF Chemiefarma v. Komise, 41/69, Recueil, s. 661, bod 173).
- 92 Je třeba doplnit, že v souladu s čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 je Komise povinna vzít v úvahu závažnost a dobu trvání daného protiprávního jednání.
- 93 S ohledem na tyto skutečnosti je cílem maximální výše obratu stanovené v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 23 odst. 2 druhém pododstavci nařízení č. 1/2003 vyhnout se tomu, aby byly pokuty uložené Komisí nepřiměřené ve vztahu k významu dotyčného podniku (rozsudek Musique Diffusion française a další v. Komise, bod 78 výše, bod 119).
- 94 Z výše uvedených úvah vyplývá, že pro vymezení pojmu „předchozí hospodářský rok“ musí Komise posoudit, v každém projednávaném případě a při zohlednění kontextu, jakož i cílů sledovaných režimem sankcí zavedeným nařízením č. 17 a nařízením č. 1/2003, sledovaný dopad na dotyčný podnik, a to zejména s přihlédnutím k obratu, který odráží skutečnou hospodářskou situaci tohoto podniku během období, kdy bylo protiprávní jednání spácháno (viz rozsudek ze dne 7. června 2007, Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, bod 80 výše, bod 25).
- 95 Jak z cílů systému, do něhož se čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 23 odst. 2 druhý pododstavec nařízení č. 1/2003 začleňují, tak i z judikatury uvedené v bodě 80 výše

však vyplývá, že použití maximální výše 10 % předpokládá jednak to, že Komise má k dispozici obrat za poslední hospodářský rok, který předchází datu přijetí rozhodnutí, a jednak to, že tyto údaje představují úplný finanční rok běžné hospodářské činnosti v období dvanácti měsíců (viz rozsudek ze dne 29. listopadu 2005, *Britannia Alloys & Chemicals v. Komise*, bod 71 výše, bod 38).

- ⁹⁶ Pokud tak hospodářský rok skončí před přijetím rozhodnutí, avšak roční účetní závěrka dotčeného podniku ještě nebyla schválena nebo ještě nebyla oznámena Komisi, má posledně uvedená v rámci použití čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 23 odst. 2 druhého pododstavce nařízení č. 1/2003 právo, ba dokonce povinnost, použít obrat dosažený v dřívějším hospodářském roce. Stejně tak, pokud z důvodu reorganizace nebo změn účetních postupů podnik poskytl za předchozí hospodářský rok účetní závěrku, která se týká období kratšího než dvanácti měsíců, má Komise právo použít obrat dosažený v dřívějším úplném finančním roce v rámci použití těchto ustanovení (viz rozsudek ze dne 29. listopadu 2005, *Britannia Alloys & Chemicals v. Komise*, bod 71 výše, bod 39). Stejně je tomu tak, pokud podnik nevykonával hospodářskou činnost v předchozím hospodářském roce, a Komise tedy nemá k dispozici obrat představující jeho hospodářskou činnost během tohoto období. Obrat za toto období totiž v rozporu s tím, co požaduje judikatura, neposkytuje žádnou informaci o významu tohoto podniku, a nemůže tedy být základem pro stanovení maximální výše uvedené v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 (viz rozsudek ze dne 29. listopadu 2005, *Britannia Alloys & Chemicals v. Komise*, bod 71 výše, bod 42).

- ⁹⁷ Rovněž je důležité připomenout, že z rozsudku ze dne 29. listopadu 2005, *Britannia Alloys & Chemicals v. Komise*, bod 71 výše (bod 49), obdobně použitelného na projednávanou věc vyplývá, že i v rámci běžné hospodářské činnosti se může obrat podniku v porovnání s předcházejícími roky významně nebo i podstatně snížit z různých

důvodů, jako je obtížné hospodářské prostředí, krize v dotčeném odvětví, pojistná událost nebo stávka. Nicméně, jakmile podnik ve skutečnosti dosáhne obrát v úplném finančním roce, ve kterém byla vykonávána hospodářská činnost, byť v omezeném rozsahu, musí Komise zohlednit tento obrát za účelem stanovení maximální výše uvedené v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003. Tedy přinejmenším v situacích, kdy není žádná informace, že podnik ukončil svou obchodní činnost nebo zkrslil svůj obrát, aby se vyhnul uložení vysoké pokuty, je třeba uvážit, že Komise je povinna stanovit maximální hranici pokuty ve vztahu k nejpozdějšímu obrátu za úplný rok hospodářské činnosti (rozsudek ze dne 29. listopadu 2005, Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, bod 71 výše, bod 49).

⁹⁸ Podle společnosti Zwicky, Komise nijak neprokázala, že Zwicky zkrslila svůj obrát, a tím neprávem uplatnila výjimku ze zásady zohlednění obrátu za poslední hospodářský rok. Nicméně, jak upřesnila během jednání, nevytýká Komise společnosti Zwicky, že jednala zneužívajícím způsobem, aby se vyhnula uložení vysoké pokuty, ale pouze konstatovala, že ve skutečnosti svoji činnost ukončila a existovala jako „prázdná skořápka“.

⁹⁹ Společnost Zwicky ve svých písemnostech uvedla, že od roku 2001 spravovala nemovitosti, a zdůraznila, že od té doby již nedosahovala svého obrátu. Následkem toho je třeba konstatovat, že ani nedosahovala obrátu během úplného hospodářského roku předcházejícího napadenému rozhodnutí, a to v období od 1. července 2004 do 30. června 2005. Po dotazu během jednání k přesné povaze svých činností, Zwicky znovu potvrdila výkon činnosti správy nemovitostí, jichž zůstala vlastníkem. Upřesnila, že její bytový fond se skládá z nemovitostí dříve obsazených v rámci její činnosti ohledně průmyslových nití a v současnosti prázdných od odprodeje dané činnosti společnosti Gütermann a z bytů pronajatých bývalým zaměstnancům. Zwicky tvrdí, že tyto nemovitosti mohou být použity za účelem pronajímání a že v tomto směru bude investováno. Rovněž informovala o plánu rozvoje vypracovaném společně s místními orgány. Závěrem uznala, že od odprodeje svých činností na trhu průmyslových nití již nemá žádné zaměstnance.

- 100 I když je nesporné, že společnost Zwicky po odprodeji svých činností společnosti Gütermann nadále právně existovala, je nutné konstatovat, že spolehlivé údaje, jako nulový obrat během několika let, neexistence zaměstnanců nebo neexistence konkrétních důkazů o využívání svých nemovitostí nebo o investičních projektech za účelem využití uvedených nemovitostí, umožňují předpokládat, že konkrétně mezi 1. červencem 2004 a 30. červnem 2005 společnost Zwicky nepokračovala ve výkonu běžné hospodářské činnosti ve smyslu výše uvedené judikatury.
- 101 Odpovědi poskytnuté společností Zwicky v jejích písemnostech a během jednání zůstaly nejasné, a neumožnily tak Tribunálu konstatovat existenci „běžné hospodářské činnosti“. Navíc společnost Zwicky potvrdila obsah výňatku z dokumentu dokládajícího její hospodářskou situaci, citovaného Komisí během jednání, ze kterého vyplývá nulový obrat, nulové zisky a neexistence zaměstnanců, a nepopírá, že tak tomu bylo zejména v období, které následovalo po odprodeji jejích činností týkajících se průmyslových nití společnosti Gütermann až do 30. června 2005.
- 102 V tomto ohledu a v rozporu s tvrzeními společnosti Zwicky během jednání, samotná skutečnost, že představenstvo a jednatel se zabývali plánem rozvoje společnosti, která ostatně není prokázána, nestačí jako určující důkaz o existenci běžné hospodářské činnosti uvedené společnosti, tak jak ji chápe Tribunál ve svém rozsudku ze dne 29. listopadu 2005, *Britannia Alloys & Chemicals v. Komise*, bod 71 výše.
- 103 Z toho vyplývá, že Komise byla povinna zohlednit celkový obrat společnosti Zwicky předcházející obratu za hospodářský rok uzavřený dne 30. června 2005.
- 104 Pokud jde o následky chybného posouzení, kterého se Komise dopustila a které spočívá v tom, že vycházela z celkového obratu společnosti Gütermann, je třeba určit, zda odůvodní ve prospěch společnosti Zwicky snížení výše pokuty, či dokonce její zrušení soudem Společenství.

- 105 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že pokud jde o žaloby směřující proti rozhodnutím Komise, kterými se podnikům ukládají pokuty za porušení pravidel hospodářské soutěže, je Tribunál příslušný ve dvou směrech. Jednak je pověřený přezkumem legality těchto rozhodnutí na základě článku 230 ES (rozsudek Soudního dvora ze dne 16. listopadu 2000, SCA Holding v. Komise, C-297/98 P, Recueil, s. I-10101, body 53 a 54).
- 106 Krom toho je Tribunál příslušný k posouzení přiměřené povahy výše pokut v rámci pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci, která mu je přiznána článkem 229 ES, čl. 17 nařízení č. 17 a článkem 31 nařízení č. 1/2003. Toto poslední uvedené posouzení může odůvodnit předložení a zohlednění doplňujících informací, jejichž uvedení v rozhodnutí není jako takové vyžadováno na základě povinnosti odůvodnění stanovené v článku 253 ES (rozsudek SCA Holding v. Komise, bod 105 výše, bod 55).
- 107 Tribunál má v projednávaném případě za to, v rámci výkonu své pravomoci v plné jurisdikci, že je třeba vycházet z obratu společnosti Zwicky, a nikoli společnosti Gütermann.
- 108 Pro důvody popsané výše a ve světle judikatury Britannia Alloys & Chemicals v. Komise (body 71 a 80 výše), poslední obrat společnosti Zwicky vyplývající z jejích skutečných hospodářských činností, ze kterého měla Komise vycházet, je obrat za hospodářský rok od 1. července 1999 do 30. června 2000. Z bodu 76 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že uvedený obrat dosahoval 4,5 milionů eur. Výše pokuty uložená Komisí společnosti Zwicky dosahuje 205 000 eur, a nepřesahuje tak 10 % tohoto obratu.
- 109 Dále je třeba uvést, že společnost Zwicky během jednání tvrdila, že podpůrné řešení spočívající v použití jejího obratu za hospodářský rok uzavřený ke dni 30. červnu 2000 je nepřijatelné z důvodu, že by vedlo ke dvojímu zohlednění jejího obratu. Vzhledem k tomu, že činnosti společnosti Zwicky týkající se průmyslových nití byly převzaty

společností Gütermann, obrat tvořený těmito činnostmi byl totiž údajně již Komisí zohledněn v celkovém obratu společnosti Gütermann. Komise uvedla, že tento argument je nový a že je třeba jej zamítnout.

- 110 Argument společnosti Zwicky je třeba zamítnout, neboť je neopodstatněný.
- 111 Argument společnosti Zwicky spočívá v tvrzení, že podpůrné řešení by vedlo k přičtení společnosti Zwicky obratu, který již byl přičtený společnosti Gütermann. Tribunál má však za to, že jedinou otázkou v projednávané věci je zjištění, který obrat je rozhodný pro výpočet maximální výše 10 % pokuty uložené společnosti Zwicky. Jak již bylo prokázáno výše, jediný obrat přijatelný pro tento účel je obrat společnosti Zwicky ve výši 4,5 milionů eur za hospodářský rok od 1. července 1999 do 30. června 2000.
- 112 Za předpokladu, že by bylo třeba připustit, že toto řešení vede k dvojnásobnému přičtení obratu společnosti Zwicky v této fázi výpočtu pokuty společnosti Gütermann a Zwicky, bylo by třeba vzít v úvahu, že došlo k protiprávnosti na újmu společnosti Gütermann. Argumentace společnosti Zwicky tak ve skutečnosti vybízí Tribunál, aby ověřil legalitu výše pokuty stanovené společnosti Gütermann. Zwicky se však v tomto ohledu nemůže dovolávat práva podat žalobu. Pokud se totiž osoba, které je rozhodnutí určeno, rozhodne podat žalobu na neplatnost, jsou soudu Společenství předloženy pouze ty prvky rozhodnutí, které se jí dotýkají. Naproti tomu ty prvky rozhodnutí, které se dotýkají jiných osob, jimž bylo rozhodnutí určeno, a které nebyly napadeny, nespádají do předmětu sporu, o němž má soud Společenství rozhodovat (rozsudek Soudního dvora ze dne 14. září 1999, Komise v. AssiDomän Kraft Products a další, C 310/97 P, Recueil, s. I 5363, bod 53).
- 113 Ve světle těchto úvah je třeba žalobní důvod uplatněný společností Zwicky, který vychází z porušení čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 23 odst. 2 druhého pododstavce nařízení č. 1/2003, zamítnout.

K žalobnímu důvodu uplatněnému společností Gütermann a Zwicky vycházejícímu z nesprávného posouzení závažnosti protiprávního jednání s ohledem na jeho účinky

Argumenty účastnic řízení

- ¹¹⁴ Zprvče žalobkyně tvrdí, že v souladu s pokyny o metodě stanovování pokut uložených podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 [ESUO] (Úř. věst. 1998, C 9, s. 3, dále jen „pokyny“) a ustálenou rozhodovací praxí, posouzení závažnosti protiprávního jednání výslovně závisí na skutečném dopadu protiprávního jednání na trh. Zásada proporcionality ukládá Komisi povinnost zohlednit takový dopad při posuzování závažnosti protiprávního jednání. Žalobkyně touto výtkou upřesňují, že nechtějí popírat protiprávní jednání jako takové, ale směřují ke zpochybnění jeho zařazení do kategorie velmi závažného protiprávního jednání.
- ¹¹⁵ Zadruhé žalobkyně zvážily otázku skutečného dopadu protiprávního jednání na trh a došly k závěru, že žádný není. Domnívají se tedy, že Komise z něj za účelem kvalifikace protiprávního jednání jako velmi závažného nemohla vycházet. I když žalobkyně připouští, že zvýšení cen v cenících, které byly dohodnuty během setkání, byly většinou uplatněny různými podniky, mají nicméně za to, že tato zvýšení cen nevedla ke zvýšení skutečných čistých cen. Úvahy Komise vyjádřené v bodě 4.1.4 napadeného rozhodnutí neumožňují dospět k závěru o takovém dopadu. Skutečnost, že se podniky během jedenácti let scházely sama o sobě nestačí k závěru, že zvýšení cen ovlivnila čisté ceny. Žalobkyně se totiž domnívají, že předložily důkaz, že setkání měla především za cíl legální výměnu informací. Komise sama uznala, že nemá k dispozici důkaz, který by existenci skutečného dopadu prokazoval.
- ¹¹⁶ Z důvodu zvláštní povahy určování cen v odvětví průmyslových nití – odběratelům se téměř nikdy nefakturují ceny obsažené v cenících – se žalobkyně domnívají, že provádění

smlouvy v projednávané věci neumožňuje dospět k závěru, že existuje skutečný dopad na trh. Naopak, skutečné průměrné ceny na trhu se nevyvíjely, a dokonce klesly.

- 117 Zatřetí se žalobkyně dovolávají okolnosti, že protiprávní jednání nemělo skutečný dopad na jejich skutečné průměrné ceny, tvrdí, že protiprávní jednání samotné nemělo být kvalifikováno jako velmi závažné, a uvádí, že Komise tak měla přičíst tuto okolnost v jejich prospěch.
- 118 S ohledem na značnou rozdílnost ve velikosti mezi dotčenými podniky a nízký obrat, kterého na dotčeném trhu dosáhly, žalobkyně tvrdí, že Komise měla použít jako polehčující okolnost v souladu s bodem 1A pokynů, skutečnost, že protiprávní jednání nemělo skutečný vliv na jejich čisté ceny.
- 119 Vytýkají Komisi, že se spokojila s porovnáním relativního významu podniků na trhu tím, že vycházela z jejich obratu, a zohlednila tak jen abstraktní hospodářskou schopnost různých podniků ovlivnit hospodářskou soutěž, a nikoli skutečný dopad chování různých podniků na čisté ceny.
- 120 Začtvrté, Komise chybně shledala v neprospěch společnosti Zwicky účast na protiprávních jednáních na trhu s průmyslovými nitěmi v severských zemích, přičemž Zwicky na trhu průmyslových nití v těchto zemích nebyla nikdy aktivní.
- 121 Komise navrhuje, aby byl tento žalobní důvod zamítnut.

Závěry Tribunálu

- ¹²² Úvodem je třeba připomenout, že pokud jde o posouzení závažnosti protiprávního jednání jako takového, pokyny v bodě 1A v prvním a druhém pododstavci uvádí následující:

„Při hodnocení závažnosti protiprávního jednání je třeba brát v úvahu jeho povahu, skutečný dopad na trh, pokud jej lze měřit, a velikost dotyčného zeměpisného trhu.

Protiprávní jednání se tak zařadí do jedné ze tří kategorií: méně závažná protiprávní jednání, závažná protiprávní jednání a velmi závažná protiprávní jednání.“

- ¹²³ V napadeném rozhodnutí Komise uvedla tři následující skutečnosti:

- dotčené protiprávní jednání spočívalo především ve výměně citlivých informací o cenících nebo o cenách podle zákazníka, v dohodách o zvýšení cen nebo o cílových cenách a v zabránění cenové hospodářské soutěži ve prospěch etablovaných dodavatelů, tedy v takových praktikách, které samy o sobě představují nejzávažnější porušení ustanovení článku 81 odst. 1 ES a článku 53 odst. 1 Dohody o EHP (bod 345 odůvodnění napadeného rozhodnutí);
- koluzní dohody byly prováděny a měly dopad na trh v EHP ohledně dotčeného výrobku, ale tento dopad nelze přesně změřit (bod 351 odůvodnění napadeného rozhodnutí);

- kartel zahrnoval více účastníků Dohody o EHP, a to Benelux a severské země (bod 352 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

¹²⁴ Závěr Komise tak zní (bod 353 odůvodnění napadeného rozhodnutí):

„S ohledem na všechny faktory, má Komise za to, že podniky uvedené v [napadeném rozhodnutí] se dopustily velmi závažného porušení článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP.“

¹²⁵ Žalobkyně popírají velmi závažný charakter porušení jednak tím, že tvrdí, že Komise došla k závěru o existenci skutečného dopadu na trh, aniž by to však mohla prokázat, a jednak tím, že namítají, že nedošlo k žádnému vlivu na čisté ceny, a tím méně skutečnému dopadu na skutečné průměrné ceny.

¹²⁶ Nejprve je třeba připomenout, že Komise má při posuzování skutečného dopadu protiprávního jednání na trhu vycházet z hospodářské soutěže, která by zpravidla existovala, kdyby nedošlo k protiprávnímu jednání (rozsudek Tribunálu ze dne 8. října 2008, Schunk a Schunk Kohlenstoff-Technik v. Komise, T-69/04, Sb. rozh. s. II-2567, bod 165; viz v tomto smyslu rozsudky Tribunálu ze dne 14. května 1998, Mayr-Melnhof v. Komise, T-347/94, Recueil, s. II-1751, bod 235, a Thyssen Stahl v. Komise, bod 65 výše, bod 645).

¹²⁷ V projednávané věci je důležité uvést, že žalobkyně vůbec nezpochybňují provádění kartelové dohody. Naopak z bodu 40 žaloby společnosti Gütermann a z bodu 46 žaloby společnosti Zwicky vyplývá, že „výslovně uznaly jak v odpovědi na oznámení

námitek, tak v rámci vylíčení skutkového stavu [v uvedených žalobách]“, že „zvýšení cen obsažená v cenících, která byla rozhodnuta během setkání, byla většinou prováděna různými podniky“.

128 Zejména co se týče kartelové dohody o cenách, Komise může legitimně vyvozovat, že protiprávní jednání mělo účinky v důsledku toho, že účastníci kartelové dohody přijali opatření, aby uplatňovali dohodnuté ceny například zvýšením katalogových cen, které slouží jako základ k výpočtu skutečných cen, odepřením slev, zvýšením speciálních cen a vyvíjením tlaku prostřednictvím stížností na podnik, který porušuje dohodu spolu nesoutěžit cenami ve prospěch etablovaných dodavatelů. Pro učinění závěru o dopadu na trh totiž stačí, aby dohodnuté ceny sloužily jako základ pro stanovení cen individuálních transakcí, a omezovaly tak vyjednávací prostor pro zákazníky (rozsudek Schunk a Schunk Kohlenstoff-Technik v. Komise, bod 126 výše, bod 166; viz v tomto smyslu rozsudek Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, bod 61 výše, body 743 až 745).

129 Naproti tomu nemůže být od Komise vyžadováno, je-li prokázáno provádění kartelové dohody, aby systematicky prokazovala, že dohody skutečně umožnily dotčným podnikům dosáhnout vyšší úrovně cen transakcí než té, která by nastala, kdyby neexistovala kartelová dohoda (rozsudek Hoechst v. Komise, bod 61 výše, bod 348; viz v tomto smyslu rozsudek Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, bod 61 výše, body 743 až 745). Bylo by nepřiměřené vyžadovat takový důkaz, který by pohltil značné prostředky vzhledem k tomu, že by vyžadoval provedení hypotetických výpočtů založených na hospodářských modelech, jejichž přesnost by byla soudem ověřitelná pouze obtížně a jejichž neomylná povaha není nijak dokázána (rozsudek Schunk a Schunk Kohlenstoff-Technik v. Komise, bod 126 výše, bod 167).

130 Pro posouzení závažnosti protiprávního jednání je totiž rozhodující to, zda účastníci kartelové dohody učinili vše, co bylo v jejich moci učinit, aby svým záměrům dali konkrétní výsledek. Co se stalo posléze v oblasti skutečně uplatňovaných tržních cen, mohlo být ovlivněno jinými faktory, které se nacházely mimo kontrolu účastníků

kartelové dohody. Účastníci kartelové dohody nemohou obrátit ve svůj prospěch vnější faktory, které překazily jejich úsilí, činíce z nich skutečnosti odůvodňující snížení pokuty (rozsudek Schunk a Schunk Kohlenstoff-Technik v. Komise, bod 126 výše, bod 168).

¹³¹ Navíc v bodě 4.1.4 napadeného rozhodnutí vyjmenovává Komise soubor konkrétních a důvěryhodných indicií směřujících k prokázání toho, že kartelová dohoda měla skutečný dopad na trh. V tomto ohledu je třeba nejprve uznat úvahy Komise v bodě 164 napadeného rozhodnutí, podle kterých se zvýšení katalogových cen, potvrzená ostatně i samotnou společností Gütermann, projevila skrze zvýšení čistých cen pro určité malé odběratele, jejichž možnost vyjednávání je obecně velmi malá. Dále je třeba uznat konstatování Komise v bodě 165 napadeného rozhodnutí, podle kterého zvýšení katalogových cen mohla rovněž ovlivnit výši skutečných cen používaných pro velké odběratele, a to tak, že uvedené katalogové ceny sloužily jako výchozí bod při vyjednávání s těmito odběrateli. Konečně úvahy Komise ohledně skutečnosti, že některé podniky přistoupily ke skutečnému zvýšení speciálních cen a upustily od slev, vedou k potvrzení, že na dotčený trh protiprávní jednání skutečný dopad mělo.

¹³² Z těchto úvah a ze závěru, že kartelová dohoda trvala déle než jedenáct let vyplývá, že Komise mohla právoplatně dospět k závěru, že existuje skutečný dopad na trh.

¹³³ Zadruhé, pokud jde o argumenty vycházející jednak z neexistence skutečného dopadu kartelové dohody na skutečné průměrné ceny žalobkyň, a jednak ze skutečnosti, že společnost Zwicky nikdy nevykonávala své činnosti na trhu průmyslových nití v severských zemích, tyto se týkají vlastního chování těchto dvou podniků, a nelze je tedy přijmout. Skutečné chování určitého podniku tak, jak ho sám tento podnik popisuje, je totiž pro účely hodnocení dopadu kartelové dohody na trh nerozhodné. Přihlížet lze pouze k účinkům protiprávního jednání jako celku (rozsudek Komise v. Anic Participazioni, bod 45 výše, bod 152, a rozsudek Tribunálu ze dne 17. prosince 1991, Hercules Chemicals v. Komise, T-7/89, Recueil, s. II-1711, bod 342).

- 134 Zohlednění Komisí dopadu protiprávního chování společností Gütermann a Zwicky na hospodářskou soutěž je učiněno za účelem posouzení individuální situace těchto podniků, ale nemá jakýkoli dopad na zařazení protiprávního jednání do kategorie „velmi závažné“.
- 135 Mimoto skutečnost, že společnost Zwicky nikdy nevykonávala své činnosti na trhu průmyslových nití v severských zemích je irelevantní. Jak již bylo připomenuto v bodě 51 výše, společnost Zwicky nikterak nezpochybnila jednotnou a pokračující povahu protiprávního jednání na trhu průmyslových nití v Beneluxu a v severských zemích.
- 136 Pokud jde o indicii ohledně dopadu kartelové dohody uplatněnou Komisí v bodě 166 odůvodnění napadeného rozhodnutí, vycházející z délky trvání protiprávního jednání, je třeba uvést, že vzhledem k tomu, že vytýkané praktiky trvaly nejméně jedenáct let, je málo pravděpodobné, že výrobci v dané době považovali své podnikání za zcela neefektivní a bez prospěchu (viz v tomto smyslu rozsudek Tribunálu Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, bod 61 výše, bod 748, a ze dne 29. listopadu 2005, Heubach v. Komise, T-64/02, Sb. rozh. s. II-5137, bod 130).
- 137 Nakonec je třeba uvést, že tři výše uvedené aspekty posouzení závažnosti protiprávního jednání nemají v rámci celkového přezkumu stejnou váhu. Povaha protiprávního jednání hraje prvořadou roli zejména pro charakterizování protiprávních jednání jako „velmi závažných“. V tomto ohledu vyplývá z popisu velmi závažných protiprávních jednání v pokynech, že dohody nebo jednání ve vzájemné shodě, jejichž cílem je zejména, jako v projednávané věci, stanovení cen, mohou být již na základě své vlastní povahy kvalifikovány jako „velmi závažné“, aniž by bylo nezbytné, aby se taková jednání vyznačovala zvláštním dopadem nebo zeměpisným rozsahem. Tento závěr je podpořen skutečností, že pokud popis závažných protiprávních jednání uvádí výslovně dopad na trh a účinky v rozsáhlých oblastech společného trhu, popis velmi závažných protiprávních jednání naproti tomu žádný požadavek skutečného dopadu na trh ani účinků ve zvláštní zeměpisné oblasti neuvádí (rozsudek Tribunálu ze dne 27. července 2005, Brasserie nationale a další v. Komise, T-49/02 až T-51/02, Sb. rozh. s. II-3033, bod 178; ze dne 25. října 2005, Groupe Danone v. Komise, T-38/02, Sb. rozh.

s. II-4407, bod 150; Hoechst v. Komise, bod 61 výše, bod 345, a Schunk a Schunk Kohlenstoff-Technik v. Komise, bod 126 výše, bod 171).

- ¹³⁸ V projednávané věci vyplývá ze skutečností popsaných v části I napadeného rozhodnutí a z bodů odůvodnění 345 a 346 tohoto rozhodnutí, že protiprávní jednání svou vlastní podstatou představuje velmi závažné protiprávní jednání. Z toho vyplývá, že kvalifikace protiprávního jednání jako „velmi závažného“ na základě jeho povahy je přiměřená.
- ¹³⁹ Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že žalobní důvod vycházející z nesprávné kvalifikace protiprávního jednání ve vztahu ke svým účinkům musí být zamítnut.

K žalobnímu důvodu uplatněnému společností Gütermann a Zwicky vycházejícímu z nesprávného posouzení délky trvání protiprávního jednání

Argumenty účastnic řízení

- ¹⁴⁰ Na podporu tohoto žalobního důvodu je uplatněno více výtek.
- ¹⁴¹ Zaprvé žalobkyně Komisi vytýkají, že automaticky uplatnila zvýšení výchozí částky o 10 % za rok protiprávního jednání, třebaže tato procentuální sazba není pravidlem a představuje pouze horní hranici stanovenou v pokynech pro dlouhotrvající protiprávní jednání. Pokyny totiž nestanovují, že Komise musí automaticky zvýšit výchozí částku o dodatečnou částku odpovídající procentuální sazbě stanovené pro každý rok protiprávního jednání, ale svěřují Komisi diskreční pravomoc. V projednávané věci

Komise tuto pravomoc neuplatnila ani ve vztahu k samotné zásadě zvýšení výchozí částky v závislosti na délce trvání protiprávního jednání, ani ve vztahu k úrovni tohoto zvýšení.

¹⁴² Zadruhé zvýšení o 5 % uplatněné na pokuty uložené žalobkyním za devět měsíců protiprávního jednání, kterého se dopustila společnost Gütermann během roku 2001 a za deset měsíců protiprávního jednání, kterého se dopustila společnost Zwicky během roku 2000 je v rozporu s jasným zněním bodu 1B pokynů, které stanovují výhradně zvýšení výchozí částky za celé roky protiprávního jednání. Koncepce Komise nebyla v tomto ohledu navíc potvrzena judikaturou.

¹⁴³ Zatřetí paušální zvýšení výchozích částek pokut uložených těmto dvěma podnikům o 115 % pro společnost Gütermann a o 105 % pro společnost Zwicky jsou protiprávní, jelikož byla vypočítána jednotně pro všechny státy dotčené protiprávním jednáním, aniž by byla zohledněna jeho skutečná délka. Komise se totiž určitě domnívala, že ačkoli Benelux a severské země představovaly dva samostatné trhy, měly být posuzovány společně, protože údajně byly předmětem diskuzí ve stejných dnech a zúčastněné podniky byly ty stejné. Zwicky však poukazuje na to, že nikdy nepůsobila na trhu průmyslových nití v severských zemích, a že se z tohoto důvodu ani nezúčastnila protiprávních jednání týkajících se těchto zemí. Žalobkyně rovněž připomínají, že Dohoda o EHP vstoupila v platnost 1. ledna 1994, a že v rozsahu, v němž se dohody týkaly také Finska, Norska a Švédska před tímto datem neporušovaly ani článek 81 ES, ani článek 53 Dohody o EHP. Žalobkyně z toho vyvozují, že Komise měla tuto skutečnost při posuzování délky trvání protiprávního jednání zohlednit.

¹⁴⁴ Žalobkyně tedy tvrdí, že Komise nerozlišila mezi jednak skutkovými okolnostmi zakládajícími porušení práva hospodářské soutěže v případě společnosti Gütermann od ledna 1990 do listopadu 2001 a v případě společnosti Zwicky od ledna 1990 do září 2000 jakožto jediným nebo trvajícím protiprávním jednáním, a jednak právním

posouzením těchto skutkových okolností jakožto protiprávním jednání, které je v rozporu s článkem 81 ES a článkem 53 Dohody o EHP.

¹⁴⁵ Podle společnosti Gütermann tedy Komise měla konkrétně přistoupit k odlišným výpočtům výchozí částky pokuty tím, že měla zohlednit jednak část obratu dosaženého na trhu průmyslových nití v Beneluxu a Dánsku, a jednak část obratu dosaženou na trhu průmyslových nití ve Finsku, Norsku a Švédsku. Komise tak mohla získat dvě části výchozí částky, na které by poté vhodné uplatnila různé procentní podíly v závislosti na délce trvání protiprávního jednání v jedné nebo druhé skupině zemí, buď 115 % na část výchozí částky související s tou částí protiprávního jednání, která se týkala Beneluxu a Dánska, a 75 % na část výchozí částky související s tou částí protiprávního jednání, která se týkala Finska, Norska a Švédska.

¹⁴⁶ Komise tyto argumenty vyvrací.

Závěry Tribunálu

¹⁴⁷ Podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a článku 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 představuje délka trvání protiprávního jednání jednu ze skutečností, které je nutné zohlednit za účelem stanovení výše pokuty, jež se má uložit podnikům, které porušily pravidla hospodářské soutěže.

¹⁴⁸ Pokud jde o faktor týkající se doby trvání protiprávního jednání, pokyny rozlišují krátkodobá protiprávní jednání (obecně kratší než jeden rok), pro něž se výchozí částka určená podle závažnosti nezvyšuje, protiprávní jednání střednědobá (obecně jeden až pět roků), pro něž může být uvedená částka zvýšena až o 50 %, a dlouhodobá

protiprávní jednání (obecně déle než pět roků), pro něž může být uvedená částka zvýšena o 10 % za každý rok (první pododstavec bodu 1B).

149 Z bodů 359 a 360 odůvodnění napadeného rozhodnutí, jejichž obsah žalobkyně nena-
padají vyplývá, že se žalobkyně účastnily kartelové dohody na trhu s průmyslovými
nitěmi v Beneluxu a severských zemích od ledna 1990 do září 2001, pokud jde o spo-
lečnost Gütermann, což představuje období protiprávního jednání 11 let a 9 měsíců
a od ledna 1990 do listopadu 2000, a pokud jde o společnost Zwicky, představuje to
období protiprávního jednání 10 let a 10 měsíců. Obě tato období odpovídají dlou-
hodobému protiprávnímu jednání. Výchozí částka jejich pokuty byla v důsledku toho
zvýšena o 115 % a o 105 % na základě délky trvání protiprávního jednání.

150 Zaprvé, co se týče výtky žalobkyně, že Komise automaticky uplatnila nejvyšší sazbu
10 % za rok protiprávního jednání, je třeba připomenout, že i když bod 1B první
pododstavec třetí odrážka pokynů nestanoví automatické zvýšení o 10 % za rok pro
dlouhodobá protiprávní jednání, ponechává v tomto ohledu Komisi prostor pro
posouzení (rozsudky Tribunálu Hoechst v. Komise, bod 61 výše, bod 396, a ze dne
8. července 2008, BPB v. Komise, T-53/03, Sb. rozh. s. II-1333, bod 362).

151 V projednávané věci z bodu 149 výše vyplývá, že Komise respektovala pravidla, která
si uložila v pokynech pro účely zvyšování výše pokuty stanovené z důvodu závažnosti
protiprávního jednání v závislosti na jeho délce trvání. S ohledem na okolnosti pro-
jednávané věci se Komise nedopustila zjevně nesprávného posouzení tím, že zvýšila
pokutu o 10 % za každý rok trvání protiprávního jednání.

152 Zadruhé je třeba zamítnout výtku vycházející z nedůvodného zvýšení výchozí částky
pokuty o 5 % za každé období trvající víc než šest měsíců. V pokynech totiž nic neza-
kazuje zohlednění skutečné délky trvání protiprávního jednání v rámci výpočtu výše

pokuty. Takový přístup je zcela logický a rozumný a spadá každopádně do posuzovací pravomoci Komise (rozsudek BPB v. Komise, bod 150 výše, bod 361).

- 153 Zatřetí žalobkyně neprávem tvrdí, že výpočet délky trvání protiprávního jednání byl proveden jednotně pro všechny země dotčené protiprávním jednáním, takže bez zohlednění neúčasti společnosti Zwicky na trhu průmyslových nití v severských zemích a skutečné délky trvání protiprávních jednání na trhu v Beneluxu a v severských zemích.
- 154 Na úvod je třeba připomenout, že podle Komise se žalobkyně účastnily jediného komplexního a pokračujícího porušení čl. 81 odst. 1 ES a čl. 53 odst. 1 Dohody o EHP, které pokrývalo více zemí v EHP. Je třeba rovněž zdůraznit, že žalobkyně během jednání potvrdily, že v projednávané věci nezpochybňují existenci jediného protiprávního jednání.
- 155 Zaprvé, pokud jde o argument společnosti Zwicky vycházející z její neúčasti na trhu průmyslových nití v severských zemích, tento podnik neprokázal, v čem by tato neúčast měla mít vliv na výpočet délky trvání protiprávního jednání tak, jak byl proveden Komisí. Výpočet dodatečné výše pokuty odpovídající délce trvání protiprávního jednání totiž vycházel z výchozí částky pokuty, která byla sama o sobě stanovena v závislosti na obratu společnosti Zwicky na relevantním trhu v roce 1999. Přitom nečinnost tohoto podniku na trhu s průmyslovými nitěmi v severských zemích je již reflektována prostřednictvím tohoto obratu, který svou podstatou nezahrnuje žádný příjem z neexistující činnosti na trhu v severských zemích.
- 156 Navíc, jak bylo připomenuto v bodě 50 výše, skutečnost, že určitý podnik se nepodílel na všech skutečnostech zakládajících kartelovou dohodu nebo že hrál malou roli v těch aspektech, jichž se účastnil, není pro prokázání protiprávního jednání

relevantní. Pokud se prokáže, že dotčený podnik věděl o protiprávním chování ostatních účastníků, nebo je mohl rozumě předpokládat a byl připravený nést související riziko, je rovněž odpovědný, a to za celé období jeho účasti na protiprávním jednání, za chování jiných podniků v rámci stejného protiprávního jednání (rozsudek Soudního dvora ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další v. Komise, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Recueil, s. I-123, bod 328). V projednávané věci se společnost Zwicky, která rozhodně věděla o povaze protiprávního chování ostatních účastníků na trhu průmyslových nití v severských zemích, skutečně účastnila setkání ohledně tohoto trhu. Komise tedy oprávněně přičetla společnosti Zwicky jediné a pokračující protiprávní jednání, včetně části protiprávního jednání uskutečněného na trhu severských zemí, a oprávněně se implicitně domnívala, že délka trvání protiprávního jednání nemusí být rozdělena v závislosti na intenzitě její účasti na dotčených trzích.

- 157 Jestliže by byla role dotčeného podniku v kartelové dohodě správně zohledněna při stanovování výchozí částky pokuty, pak skutečnost, že se podnik neúčastnil všech skutečností zakládajících kartelovou dohodu, nemůže být znovu zohledněna při určování délky trvání protiprávního jednání (rozsudek Tribunálu ze dne 8. července 2008, Saint-Gobain Gyproc Belgium v. Komise, T-50/03, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 108).
- 158 Zadruhé je třeba zamítnout argument žalobkyně, podle kterého se měly při výpočtu délky trvání protiprávního jednání zohlednit změny v intenzitě protiprávního jednání, a proto se měl tento výpočet lišit v závislosti na skupinách zemí, a to jednak skupině Benelux a Dánsko, a jednak skupině Finsko, Norsko a Švédsko.
- 159 Z judikatury totiž vyplývá, že výšení se uskutečňuje použitím určitého procentního podílu výchozí částky, která je stanovena podle závažnosti celého protiprávního jednání, která tak již odráží různou intenzitu protiprávního jednání. Nebylo by tedy logické zohlednit pro zvýšení této částky z důvodu délky trvání protiprávního jednání rozdíl v intenzitě protiprávního jednání během dotčeného období (rozsudek BPB v. Komise, bod 150 výše, bod 364).

160 V tomto ohledu i za předpokladu, že by určité druhy kartelových dohod byly ve své podstatě koncipovány za účelem jejich trvání, je třeba vždy na základě čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 rozlišit mezi dobou trvání jejich skutečného fungování a jejich závažností, jak vyplývá z jejich vlastní povahy (rozsudek Tribunálu ze dne 15. června 2005, Tokai Carbon a další v. Komise, T-71/03, T-74/03, T-87/03 a T-91/03, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 275). Zvýšení za dobu trvání protiprávního jednání tedy nezohledňuje podruhé závažnost protiprávního jednání (rozsudek Hoechst v. Komise, bod 61 výše, bod 397).

161 V projednávané věci se protiprávní jednání nejprve projevilo na trhu průmyslových nití v Dánsku a v Beneluxu. Od vstoupení v platnost Dohody o EHP intenzita protiprávního jednání vzrostla, protože se rozšířilo na trh průmyslových nití v severských zemích. Jelikož bylo prokázáno, že tyto projevy protiprávního jednání na různých zeměpisných trzích tvořily jediné a pokračující protiprávní jednání, bylo třeba při výpočtu výše pokuty vzít v úvahu délku trvání tohoto protiprávního jednání jako celku. Výchozí částka, která byla stanovena v závislosti na závažnosti protiprávního jednání, totiž již odrážela různou intenzitu protiprávního jednání. Toto odůvodnění nelze zpochybnit skutečností, že zvýšení intenzity protiprávního jednání vyplývalo z právní okolnosti, že právní úprava postihující protisoutěžní praktiky se začala od příslušné doby uplatňovat na územích původně nezahrnutých v právní úpravě.

162 Z toho vyplývá, že Komise nebyla povinna zohlednit rozdílnou intenzitu protiprávního jednání při zvyšování výchozí částky pokuty v závislosti na délce trvání uvedeného protiprávního jednání.

163 Za těchto okolností je třeba učinit závěr, že argumentace žalobkyň vycházející z nesprávného posouzení délky trvání protiprávního jednání musí být zamítnuta.

K žalobnímu důvodu uplatněnému společností Gütermann a Zwicky vycházejícímu z nezohlednění určitých polehčujících okolností

Tvrzení účastnic řízení

- 164 Úvodem žalobkyně připomínají, že bod 3 pokynů vyjmenovává soubor polehčujících okolností, které vedou ke snížení pokuty. Komise tak omezila svoji diskreční pravomoc v rámci stanovování výše pokut.
- 165 Žalobkyně rovněž zdůrazňují, že bod 3 pokynů umožňuje zohlednit jiné polehčující okolnosti, které nejsou výslovně uvedené ve výčtu, a že tyto jiné polehčující okolnosti měly být Komisí konkretizované v její rozhodující praxi.
- 166 Na podporu tohoto žalobního důvodu žalobkyně uvádí tři polehčující okolnosti, ke kterým měla Komise přihlédnout.
- 167 Zaprvé žalobkyně tvrdí, že Komise měla jako důvod snížení pokuty vzít v úvahu neexistenci skutečného dopadu protiprávního jednání na skutečné ceny. V tomto ohledu odkazují na bod 3 druhou odrážku pokynů, která stanoví, že praktické neprovádění dohody týkající se protiprávního jednání musí vést ke snížení výše pokuty.
- 168 Zadruhé se domnívají, že v souladu s bodem 3 první odrážkou pokynů se měla zohlednit jejich výlučně pasivní nebo následovnická role.

- 169 Zwicky totiž tvrdí, že nepůsobila na trzích v severských zemích, a nemohla se tedy ohledně těchto zemí účastnit protiprávních jednání. Stejně tak údajně nemohla s ohledem na svou bezvýznamnou roli na trhu průmyslových nití v Beneluxu ovlivnit diskuzi týkající se ceníků ohledně těchto tří zemí ani dvoustranné kontakty. Společnost Gütermann tvrdí, že také měla jen málo významnou pozici na trhu průmyslových nití v Beneluxu a severských zemích a že také nemohla ovlivnit diskuzi týkající se ceníků ani dvoustranných kontaktů, přičemž takový vliv měla především společnost Coats.
- 170 Pokud jde o dvoustranné kontakty žalobkyně tvrdí, že se na nich podílely jen výjimečně, na rozdíl od společnosti Coats a Amann, které je udržovaly podstatně častěji.
- 171 K prokázání bezvýznamnosti své role v předmětné kartelové dohodě poukazují žalobkyně na své malé podíly na trhu. Zwicky tvrdí, že její podíl na trhu průmyslových nití v Beneluxu mezi lety 1990 a 2000 představoval méně než 1 %. Společnost Gütermann odkazuje přibližně na 5,6 % podíl na trhu v Beneluxu a severských zemích. Tyto podíly na trhu jsou směšně malé v porovnání s podíly společností Coats a Amann na trhu severských zemích (v případě první společnosti 44 % a v případě druhé 46 %) a s podíly stejných podniků na trhu v Beneluxu (v případě první společnosti 40 % a v případě druhé 27 %).
- 172 Podle žalobkyň pasivní povahu jejich chování nelze zpochybnit údajnou funkcí předsedy setkání, kterou zastávali jejich dřívější spolupracovníci pan B. a pan F. Funkce předsedy byla totiž přidělována v závislosti na věku a dotčení spolupracovníci údajně nijak neovlivňovali průběh a obsah setkání, přičemž tento vliv, včetně vlivu z organizačního hlediska, měla společnost Coats. V této souvislosti se dovolávají elektronické zprávy představitele společnosti Coats, pana L., ze dne 10. listopadu 2000, ze které vyplývá, že tento zástupce rezervoval místnost v hotelu blízko Frankfurtu nad Mohanem (Německo) s cílem tam zorganizovat dne 16. ledna 2001 setkání, k němuž stanovil program.

- 173 Zatřetí měla Komise zohlednit hospodářskou krizi, která už roky sužuje průmyslové odvětví nití v Evropě. Žalobkyně se v tomto ohledu dovolávají rozhodnutí Komise „Bezešvé ocelové trubky“ ze dne 8. prosince 1999 v řízení podle článku [81] ES (Věc IV/E-1/35.860-B – Bezešvé ocelové trubky, bod 168) a rozhodnutí Komise „Přirážka za slévání“ ze dne 21. ledna 1998 v řízení podle článku 65 [UO] (Věc COMP/35.814 – Přirážka za slévání, bod 83), ve kterých byla zohledněna hospodářská krize sužující tato odvětví, jakož i rozhodnutí Komise „Francouzské hovězí a telecí maso“ ze dne 2. dubna 2003 v řízení podle článku [81] ES (Věc COMP/C.38.279/F3 – Francouzské hovězí a telecí maso, bod 185), ve kterém byla zohledněna krize bovinní spongiformní encefalopatie (ESB).
- 174 Podpůrně žalobkyně tvrdí, opírajíc se o judikaturu, že zásada individualizace trestů a sankcí měla Komisi vést ke zohlednění chování každého podniku pro účely přezkoumání závažnosti jejich účasti na protiprávním jednání, a proto k podstatnému snížení pokut, které jim byly uloženy.
- 175 Komise zpochybňuje argumenty předložené žalobkyněmi.

Závěry Tribunálu

- 176 Pokyny v bodě 3 upravují snížení základní částky pokuty z důvodu „polehčujících okolností“, jako jsou výlučně pasivní nebo následovnická role při protiprávním jednání, praktické neprovádění koluzních dohod, ukončení protiprávního jednání, jakmile Komise zasáhla, a další okolnosti výslovně neuvedené.

- 177 Zaprvé žalobkyně tvrdí, že jim Komise měla přiznat polehčující okolnost vycházející z praktického neprovádění dohody z důvodu neexistence skutečného dopadu protiprávního jednání na ceny.
- 178 Nicméně je nutné připomenout, že výše uvedené polehčující okolnosti jsou založené na vlastním chování každého podniku. Z toho vyplývá, že pro účely posouzení polehčujících okolností, včetně polehčujících okolností spočívajících v neprovádění dohod, je třeba zohlednit nikoli dopady vyplývající z protiprávního jednání jakožto celku, k nimž je nutno přihlížet při posouzení skutečného dopadu protiprávního jednání na trh pro účely posouzení jeho závažnosti (bod 1A první pododstavec pokynů), nýbrž individuální chování každého podniku pro účely posouzení závažnosti účasti každého z nich na protiprávním jednání (rozsudek *Groupe Danone v. Komise*, bod 137 výše, bod 384).
- 179 Z toho vyplývá, že argument žalobkyň založený na neexistenci skutečného dopadu protiprávního jednání na ceny je třeba zamítnout.
- 180 Je tedy třeba ověřit, zda žalobkyně uvádí jiná tvrzení, způsobilá prokázat, že se během období, v průběhu kterého se k dohodám o protiprávním jednání připojily, skutečně zdržely jejich provádění tím, že přijaly soutěžní jednání na trhu nebo se přinejmenším bránili povinnostem k provedení této kartelové dohody tak jednoznačně a důrazně, že tím bylo narušeno její samotné fungování (viz v tomto smyslu rozsudek Tribunálu ze dne 15. března 2006, *Daiichi Pharmaceutical v. Komise*, T-26/02, Sb. rozh. s. II-713, bod 113).
- 181 Je však nutné konstatovat, že nepředložily žádný důkaz, který by umožňoval dospět k takovému závěru. Naopak uznávají, že zvýšení cen uvedená v cenících dohodnutých na setkáních, byla většinou uplatňovaná různými podniky a jimi samotnými.

- 182 Proto se žalobkyně nemohou platně dovolávat údajného praktického neprovádění dohod.
- 183 Zadruhé, pokud jde o argument vycházející z jejich údajně výlučně pasivní nebo následovnícké role při protiprávním jednání, je třeba jej považovat za neopodstatněný.
- 184 Pasivní role totiž předpokládá zaujetí „rezervovaného postoje“ dotčeným podnikem, tedy neexistenci aktivní účasti při vypracování protisoutěžní dohody nebo protisoutěžních dohod (rozsudky Tribunálu ze dne 9. července 2003, Cheil Jedang v. Komise, T-220/00, Recueil, s. II-2473, bod 167, a ze dne 8. července 2008, Lafarge v. Komise, T-54/03, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 765).
- 185 V tomto ohledu z judikatury vyplývá, že v rámci skutečností, které mohou odhalit pasivní roli podniku v kartelové dohodě, lze zohlednit jeho výrazně sporadictější účast na setkáních ve srovnání s běžnými účastníky kartelové dohody, jakož i jeho opožděný vstup na trh, který je předmětem protiprávního jednání, bez ohledu na délku trvání jeho účasti na protiprávním jednání, nebo také existenci výslovných prohlášení učiněných v tom smyslu zástupci ostatních podniků, které se účastnily protiprávního jednání (rozsudky Tribunálu Cheil Jedang v. Komise, bod 184 výše, bod 168; ze dne 29. dubna 2004, Tokai Carbon a další v. Komise, T-236/01, T-239/01, T-244/01 až T-246/01, T-251/01 a T-252/01, Recueil, s. II-1181, dále jen „rozsudek Tokai“, bod 331, a ze dne 29. listopadu 2005, Union Pigments v. Komise, T-62/02, Sb. rozh. s. II-5057, bod 126).
- 186 V projednávané věci je třeba nejprve připomenout, že Komise právně dostačujícím způsobem prokázala, že se žalobkyně účastnily četných setkáních kartelové dohody a na dvoustranných schůzkách a opakovaně se podílely na více koluzních praktikách uvedených v napadeném rozhodnutí. Tvrzení, podle kterého byla četnost dvoustranných kontaktů těchto podniků s jinými účastníky kartelové dohody menší než v případě dvoustranných kontaktů společností Amann a Coats s jejich konkurenty, je v tomto ohledu nepodstatné.

- 187 Dále ani společnost Gütermann, ani společnost Zwicky neuvádějí zvláštní okolnosti ani takové důkazy jako prohlášení ostatních účastníků kartelové dohody, které by mohly prokázat, že jejich vystupování se svou čistě pasivní nebo následovnickou povahou významně lišilo od chování jiných účastníků kartelové dohody.
- 188 V tomto ohledu malý podíl na trhu nebo neexistence podílu na trhu, čehož se žalobkyně dovolávají, neodhaluje jejich pasivní nebo čistě následovnickou roli. Přiznání této okolnosti jako polehčující by totiž vedlo k jejímu dvojitému uplatnění v souvislosti se zohledněním velikosti společnosti Gütermann a Zwicky při rozdílném zacházení s podniky podle kategorií pro výpočet pokut, přičemž jejich velikost podle obrátu již odráží význam každého podniku z hlediska jejich začlenění do různých kategorií.
- 189 Tribunál sice připustil ve svém rozsudku *Cheil Jedang v. Komise*, bod 184 výše (bod 180), že malá velikost podniku představuje důležitou skutečnost, kterou je třeba zohlednit za účelem posouzení skutečného dopadu jeho opožděného vstupu na trh dotčený protiprávním jednáním a jeho chování vůči jiným výrobcům. Kontext této věci však byl specifický, protože dotčený podnik byl zjevně „znevýhodněný“ v rámci kartelové dohody o prodejních kvótách oproti jiným výrobcům, což mohlo být vykládáno jako přímý důsledek sporadičnosti jeho účasti na setkáních a jeho opožděného vstupu na trh. Tyto zvláštní okolnosti se v případě projednávané věci nevyskytují.
- 190 Závěrem se Komise správně domnívá, že role předsedy, kterou během více setkání zastávali jednotliví zástupci společností Gütermann a Zwicky, potvrzuje, že chování těchto podniků nebylo pasivní.
- 191 Posledně jmenované podniky totiž nijak nezpochybňují, že se uvedení zástupci formálně ujali předsedání několika setkání. Přesto se snaží minimalizovat význam této role tím, že se odvolávají na skutečnost, že tuto roli ve skutečnosti vykonával

zástupce společnosti Coats, pan L., a to dokonce během předsedání jejich jednotlivých zástupců.

- ¹⁹² Nicméně je pravda, že z elektronické zprávy ze dne 10. listopadu 2000, o níž se opírají, vyplývá, že zástupce společnosti Coats hrál aktivní roli při organizaci setkání dne 16. ledna 2001, což však nic nemění na tom, že to byl právě pan E, zástupce společnosti Zwicky, kdo zaslal pozvánky ostatním účastníkům. Je třeba upřesnit, že skutečnost, že k odeslání této pozvánky došlo dne 2. prosince 2000, což je právě po skončení období protiprávního jednání vytýkaného společnosti Zwicky, nemá v tomto ohledu vliv. Takové odeslání představuje poslední etapu přípravné práce, která začala hned po přijetí elektronické zprávy ze dne 10. listopadu 2000. V každém případě samotná skutečnost, že společnost Zwicky souhlasila s tím, aby se její zástupce ujal role předsedy, svědčí o postoji, který v žádném případě nebyl čistě pasivní nebo následovnický.
- ¹⁹³ Co se týče pana B., zástupce společnosti Gütermann, nejenže tento převzal roli předsedy setkání kartelové dohody, ale dokonce je organizoval, jak vyplývá z prohlášení uvedeného zástupce připojených k odpovědi společnosti Gütermann na oznámení námitek.
- ¹⁹⁴ Přitom je nesporné, že svolávání setkání, navrhování pořadu jednání, rozesílání přípravných dokumentů pro setkání je neslučitelné s pasivní rolí následovatele zaujímajícího rezervovaný postoj. Takové jednání prozrazuje vstřícný a aktivní přístup žalobkyně, pokud jde o přípravu, pokračování a kontrolu kartelové dohody (viz v tomto smyslu rozsudek Tribunálu ze dne 27. září 2006, Jungbunzlauer v. Komise, T-43/02, Sb. rozh. s. II-3435, bod 257).
- ¹⁹⁵ Zatřetí se žalobkyně nemůže platně dovolávat hospodářských těžkostí, které ji potkaly v období kartelové dohody. Těžkosti, jež zakoušely všechny hospodářské subjekty na trhu průmyslových nití od poloviny 90. let, byly totiž pravým důvodem toho, že se některé z nich, včetně společností Gütermann a Zwicky, rozhodly přistoupit k protisoutěžnímu jednání. Přitom kartely zpravidla vznikají v okamžiku, kdy odvětví

zakouší těžkosti (viz v tomto smyslu rozsudek Tokai I, bod 185 výše, bod 345, a Jungbunzlauer v. Komise, bod 194 výše, bod 256).

¹⁹⁶ V této souvislosti i za předpokladu, že by se prokázalo tvrzení společností Gütermann a Zwicky týkající se existence několika rozhodnutí Komise zohledňujících špatný finanční stav dotčeného odvětví, to, že Komise v předchozích věcech brala v úvahu hospodářskou situaci odvětví jako polehčující okolnost, ještě neznamená, že musí nezbytně pokračovat v dodržování této praxe (rozsudek Tribunálu ze dne 10. března 1992, ICI v. Komise, T-13/89, Recueil, s. II-1021, bod 372). Komise je povinna provést individuální analýzu okolností vlastních každému případu, aniž by byla vázána dřívějšími rozhodnutími, která se týkají jiných hospodářských subjektů, jiných výrobních trhů výrobků a trhů služeb nebo jiných zeměpisných trhů v různých okamžicích (rozsudek Tribunálu ze dne 30. září 2003, Cableuropa a další v. Komise, T-346/02 a T-347/02, Recueil, s. II-4251, bod 191).

¹⁹⁷ Začtvrté žalobkyně ve svých replikách zdůrazňují výtku vycházející z porušení zásady individualizace trestů.

¹⁹⁸ Jednak je třeba připomenout, že podle čl. 48 odst. 2 jednacího řádu nelze předkládat v průběhu řízení nové důvody, ledaže by se zakládaly na právních a skutkových okolnostech, které vyšly najevo v průběhu řízení.

¹⁹⁹ Krom toho musí být podle ustálené judikatury žalobní důvod rozšiřující žalobní důvod uvedený dříve, přímo nebo implicitně, v žalobě a úzce s tímto dříve uvedeným důvodem související, prohlášen za přípustný (rozsudky Tribunálu ze dne 19. září 2000, Dürbeck v. Komise, T-252/97, Recueil, s. II-3031, bod 39; Cableuropa a další v. Komise, bod 196 výše, bod 111, a ze dne 12. července 2007, AEPI v. Komise, T-229/05, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 21).

- 200 Zprv je v projednávané věci třeba konstatovat, že žádný argument týkající se zásady individualizace trestů nebyl v žalobách uplatněn, a zadruhé, že tento žalobní důvod není rozšířením jiného žalobního důvodu uvedeného v žalobách a úzce nesouvisí se žalobními důvody tam uvedenými.
- 201 Vzhledem k tomu, že argument nevychází ani ze skutkových nebo právních okolností, které vyšly najevo v průběhu řízení, je třeba jej odmítnout jako nepřijatelný.
- 202 Z toho vyplývá, že žalobní důvod vycházející z nezohlednění určitých polehčujících okolností nelze přijmout.

K žalobnímu důvodu uplatněnému společností Gütermann a Zwicky vycházejícímu z nesprávného uplatnění sdělení o spolupráci

Argumenty účastnic řízení

- 203 Žalobkyním se přiznalo 15 % snížení pokuty z důvodu jejich spolupráce před oznámením námitek a z důvodu nezpochybnění skutkových okolností v odpovědi na oznámení námitek. Takové snížení je podle nich nedostatečné, jelikož jejich spolupráce po doručení oznámení o námitkách šla značně nad rámec pouhého nezpochybnění skutkových okolností.
- 204 Zprv žalobkyně předložily informace umožňující Komisi získat úplný obraz o průběhu, obsahu a kontextu dvoustranných kontaktů.

- 205 Pokud jde o průběh setkání žalobkyně nejprve zdůrazňují, že opravily prohlášení společnosti Coats, která nesprávně tvrdila, že setkání ze dne 19. září 2000 bylo jediné, během kterého se diskutovalo, a dohodla zvýšení cen uvedených v cenících. Diskuze týkající se cen v cenících a jejich zvýšení se totiž uskutečňovaly na všech setkáních. Žalobkyně následně tvrdí, že údajná objasnění poskytnutá společností Coats v její odpovědi na oznámení námitek se týkala jen speciálních cen a nemohla tak zpochybnit užitečnost jejich oprav. Žalobkyně se následně domnívají, že jednak k uvedeným opravám, a jednak k objasněním společnosti Coats došlo v choulostivě stejném stadiu správního řízení, přestože by objasnění společnosti Coats došla Komisi několik dní před opravami žalobkyň, a proto časové pořadí nemělo být při posuzování spolupráce určující.
- 206 Dále žalobkyně tvrdí, že jako jediné jasně vysvětlily, že cílem setkání bylo snížit rozdíl mezi čistými cenami a katalogovými cenami, což potvrzuje bod 167 napadeného rozhodnutí. V tomto ohledu se Komise nesprávně odvolává na bod 141 oznámení námitek tvrdíc, že v něm již konstatovala tento cíl a účinky dohod na ceny v cenících. Z tohoto bodu totiž pouze vyplývá, že Komise byla schopná prokázat, že účastníci setkání se v tomto případě snažili nepřímo zvýšit plánované čisté ceny, ale zatím neměla k dispozici informace o všeobecném kontextu diskuzí o cenách uvedených v cenících.
- 207 Zadruhé žalobkyně tvrdí, že jejich spolupráce byla nesprávně kvalifikovaná jako méně užitečná v porovnání se spoluprací se společností BST, které Komise přiznala snížení pokuty o 20 %, a dovolávají se v tomto ohledu porušení zásady rovného zacházení.
- 208 Zatřetí žalobkyně považují za nedostatečné snížení pokuty o 15 %, které jim Komise přiznala, z důvodu, že z její dřívější rozhodovací praxe a z judikatury vyplývá, že nezpochybnění věcné správnosti skutkových zjištění vede ke snížení pokuty nejméně o 10 %, v určitých případech až o 20 %. Z toho podle nich vyplývá, že spolupráce po

oznámení námitek, která jde nad rámec jednoduchého nezpochybnění skutkových okolností, měla Komisi vést k významnějšímu snížení pokuty.

209 Začtvrté žalobkyně tvrdí, že s Komisí spolupracovaly ve smyslu dvou odrážek bodu D2 sdělení o spolupráci, a že z tohoto důvodu by se mělo každé z nich poskytnout snížení nejméně dvakrát 10 %.

210 V tomto ohledu z napadeného rozhodnutí údajně nevyplyvá, že Komise skutečně posoudila jejich spolupráci po obdržení oznámení námitek. Navíc i za předpokladu, že by se jejich spolupráce po obdržení oznámení námitek skutečně omezila na nezpochybnění věcné správnosti skutkových zjištění, měla se jim pokuta snížit nejméně o 20 %, a to i kdyby byla jejich spolupráce užitečná pouze pro potvrzení důkazů Komise z důvodu uvedeného nezpochybnění. Žalobkyně v tomto ohledu tvrdí, že na rozdíl od oznámení uplatněného v projednávané věci, stanovuje oznámení Komise ze dne 19. února 2002 o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. C 45, s. 3) podmínku, aby důkazy představovaly značnou přidanou hodnotu ve vztahu k důkazům, které již Komise má.

211 Zapáté nebyla vůbec zohledněna dřívější rozhodovací praxe Komise. Žalobkyně totiž tvrdí, že jejich spolupráce je srovnatelná se spoluprací podniku KME ve věci „Průmyslové trubky“, pro kterou posledně jmenovaný získal snížení pokuty o 30 % (rozhodnutí Komise ze dne 16. prosince 2003 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/E-1/38.240 – Průmyslové trubky, bod 423). Jediný rozdíl údajně spočívá ve skutečnosti, že žalobkyně předložily opravy k prohlášením ostatních účastníků v odpovědi na oznámení námitek a ne před jeho přijetím. Podle žalobkyně však bod D2 sdělení o spolupráci nevede k tomu, aby se posuzovaly příspěvky podniků k objasnění skutkových okolností v závislosti na tom, zda jsou poskytnuté

před, nebo po oznámení námitek, takže jim Komise měla také přiznat celkové snížení jejich pokuty nejméně o 30 %.

212 Komise tento žalobní důvod vyvrací.

Závěry Tribunálu

213 Ve svém sdělení o spolupráci Komise definovala podmínky, za kterých budou moci být podniky, které s ní v průběhu jejího šetření kartelové dohody spolupracují, od pokuty osvobozeny nebo oprávněny ke snížení pokuty, kterou by jinak musely zaplatit (viz bod A3 sdělení o spolupráci).

214 Podle bodu D1 sdělení o spolupráci „[p]okud podnik spolupracuje, aniž by byly splněny všechny podmínky uvedené v [bodech] B a C, má nárok na 10% až 50% snížení výše pokuty, která by mu byla uložena, pokud by ke spolupráci nedošlo“ (*neoficiální překlad*).

215 Bod D2 sdělení o spolupráci upřesňuje:

„Tak tomu může být, zejména pokud:

- před odesláním oznámení námitek podnik poskytne Komisi informace, dokumenty nebo jiné důkazy, které přispívají k prokázání existence spáchaného protiprávního jednání,
- po obdržení oznámení námitek podnik informuje Komisi, že nezpochybňuje věcnou správnost skutkových zjištění, na kterých Komise založila svá obvinění.“ (*neoficiální překlad*)

²¹⁶ V projednávané věci z napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise měla za to, že může přiznat ve prospěch společností Gütermann a Zwicky snížení výše pokuty o 15 % na základě bodu D2 první a druhé odrážky sdělení o spolupráci (bod 397 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

²¹⁷ Pro odůvodnění svého posouzení Komise nejdříve zdůraznila, že informace, dokumenty a další důkazy poskytnuté společnostmi Gütermann a Zwicky před oznámením námitek věcně přispěly k prokázání existence protiprávního jednání (bod 395 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Dále uvádí, že žalobkyně v jejich první odpovědi na žádost o informace připustily, že na setkáních docházelo k výměnám a diskuzi o cenících. Komise na závěr zdůraznila, že žalobkyně po věcné stránce nezpochybnilly skutkové okolnosti, na kterých založila svá tvrzení (bod 396 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

– K užitečnosti spolupráce

²¹⁸ Nejprve je důležité uvést, že žalobkyně nezpochybňují, že podle toho, co se konstatovalo v bodě 385 odůvodnění napadeného rozhodnutí, nesplňují podmínky uplatnění

bodu B a C sdělení o spolupráci, takže jejich chování musí být posouzeno s ohledem na bod D uvedeného sdělení, nazvaný „Podstatné snížení výše pokuty“.

- 219 Dále je třeba připomenout, že Komise má širokou posuzovací pravomoc, co se týče metody výpočtu pokut, a v tomto ohledu může vzít v potaz celou řadu okolností, mezi něž patří i spolupráce dotčených podniků v průběhu šetření vedeného útvary tohoto orgánu. V rámci toho Komise musí učinit komplexní posouzení skutečností, jako je posouzení týkající se spolupráce těchto jednotlivých podniků (rozsudek Soudního dvora ze dne 10. května 2007, *SGL Carbon v. Komise*, C-328/05 P, Sb. rozh. s. I-3921, bod 81).
- 220 Komise má v tomto ohledu široký prostor pro uvážení při posuzování kvality a užitečnosti podnikem poskytnuté spolupráce, zejména pak v porovnání s přispěním ostatních podniků (rozsudek *SGL Carbon v. Komise*, bod 219 výše, bod 88).
- 221 Závěrem je třeba zdůraznit, že podle judikatury je základem pro snížení pokut v případě spolupráce podniků podílejících se na protiprávním jednání porušujícím právo Společenství v oblasti hospodářské soutěže úvaha, podle níž taková spolupráce usnadňuje úlohu Komise směřující ke zjišťování existence protiprávního jednání a k jeho případnému ukončení (rozsudek Soudního dvora ze dne 28. června 2005, *Dansk Rørindustri a další v. Komise*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až P a C-213/02 P, Sb. rozh. s. I-5425, bod 399; rozsudek Tribunálu ze dne 14. května 1998, *Finnboard v. Komise*, T-338/94, Recueil, s. II-1617, bod 363). S ohledem na odůvodnění snížení nemůže Komise odhlédnout od užitečnosti poskytnuté informace, která nezbytně závisí na důkazech, které již měla k dispozici.
- 222 V tomto smyslu z judikatury vyplývá, že pokud podnik v rámci spolupráce toliko potvrdí, a to méně přesným a jednoznačným způsobem, některé informace, které již byly poskytnuty jiným podnikem na základě spolupráce, stupeň spolupráce

poskytnuté tímto podnikem sice nemusí postrádat jistý význam pro Komisi, nelze jej však považovat za srovnatelný se stupněm spolupráce poskytnutým podnikem, který dodal uvedené informace jako první. Prohlášení, které pouze do určité míry potvrzuje prohlášení, které již Komise měla k dispozici, totiž neusnadňuje činnost Komise výrazným způsobem, a tedy způsobem dostatečným k odůvodnění snížení výše pokuty na základě spolupráce (viz v tomto smyslu rozsudek *Groupe Danone v. Komise*, bod 137 výše, bod 455).

²²³ V projednávané věci je důležité nejprve upřesnit, že skutečnost, že poskytnutí informací a nových důkazů po oznámení námitek není předpokládán v bodě D2 sdělení o spolupráci, nijak nevylučuje, že by taková okolnost mohla vést ke snížení pokuty na základě tohoto ustanovení. Výčet okolností obsažený v bodě D2 je totiž pouze demonstrativní, jak potvrzuje použití příslovce „zejména“ (rozsudek *Tribunálu ze dne 13. prosince 2001, Krupp Thyssen Stainless a Acciai speciali Terni v. Komise*, T-45/98 a T-47/98, *Recueil*, s. II-3757, bod 274).

²²⁴ Tuto analýzu potvrzuje rozsudek *Soudního dvora ze dne 14. července 2005, ThyssenKrupp v. Komise* (C-65/02 P a C-73/02 P, *Sb. rozh. s. I-6773*, bod 59), v rozsahu, v němž zde Soudní dvůr připustil, že Komise může zohlednit, že podniky uznají právní kvalifikaci skutečností vytykánych v pokročilé fázi řízení, čímž v podstatě uznávají protiprávní jednání. Tento předpoklad je přitom uvedený v bodech B a C sdělení o spolupráci, ale není výslovně uvedený v bodě D. Soudní dvůr měl nicméně za to, že nejsou žádné námitky proti tomu, aby byl podnik odměněn za takové uznání, i když k němu došlo v pozdější fázi řízení, než ve fázi uvedené v bodech B a C sdělení o spolupráci. Tím, že si Soudní dvůr vybral toto řešení, potvrdil všeobecnější zásadu, podle které je shovívavost odměnou poskytovanou Komisí za usnadnění prokazování protiprávního jednání, a to bez ohledu na fázi řízení, ve které podnik poskytnul tuto pomoc, ať již tato pomoc spočívala v poskytnutí nových informací a důkazů nebo v uznání skutkových okolností nebo jejich právní kvalifikace.

- 225 V projednávané věci z toho vyplývá, že otázka, zda nové informace a důkazy poskytnuté společnostmi Gütermann a Zwicky po oznámení námitek musí být zohledněny, a zda tato skutečnost proto nutně vede k případnému snížení pokuty na základě spolupráce, závisí především na kvalitě a užitečnosti poskytnuté spolupráce, kterou Komise ohodnotí v rámci svého širokého prostoru pro uvážení tak, jak je připomenuto v bodech 219 a 220 výše.
- 226 Na uvedenou otázku tedy není možné uspokojivě odpovědět jednoduchým konstatováním, že informace a důkazy byly poskytnuty po oznámení námitek, ale naopak tato otázka vyžaduje, aby se konkrétně určilo, jak s ohledem na kvalitu a užitečnost informací a důkazů, tak s ohledem na okamžik, kdy byly poskytnuty, zda se Komise dopustila zjevné chyby při svém posuzování stupně spolupráce poskytnuté společnostmi Gütermann a Zwicky.
- 227 Úvodem je důležité poznamenat, že žalobkyně nezpochybňují zjištění, podle kterého byly informace společnosti Coats určující pro prokázání existence kartelové dohody na trhu průmyslových nití v Beneluxu a v severských zemích. Bod 387 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyjmenovává v této souvislosti důkazy poskytnuté společností Coats, které byly použité na podporu mnohých bodů v oznámení námitek.
- 228 Nicméně nejprve se žalobkyně dovolávají toho, že opravily prohlášení společnosti Coats ohledně četnosti setkání týkajících se ceníků a zvýšení cen a setkání týkajících se speciálních cen.
- 229 Zaprvé, pokud jde o četnost setkání týkajících se ceníků a zvýšení cen, žalobkyně se nesprávně opírají o prohlášení zástupce společnosti Coats, uvedené v žádosti o uplatnění sdělení o spolupráci, podle kterého bylo setkání ze dne 19. září 2000 jediné, během kterého se probírala a dohodla zvýšení skutečných cen, „actual prices“.

230 Komise totiž v bodě 100 oznámení námitek konstatovala, že dodavatelé, mezi nimi i společnosti Coats, BST, Gütermann a Zwicky, připustili, že na setkáních docházelo k projednávání a vzájemné výměně ceníků. Navíc z vyjádření uvedeného v bodě 102 oznámení námitek vyplývá, že na rozdíl od společnosti Gütermann a Zwicky, společnost Coats přiznala, že se během těchto setkání podniky dohodly na cenících budoucích cen, jakož i na datech, kdy zvýšení cen začnou uplatňovat. Informace od společnosti Gütermann a Zwicky týkající se skutečných cen tedy Komisi neobjasnily nic, co by do té doby nevěděla. Argument žalobkyň je proto irelevantní.

231 Zadruhé, co se týče četnosti projednávání speciálních cen je třeba uvést, že v bodě 107 oznámení námitek Komise zdůraznila, že dodavatelé, včetně společnosti Coats, popřeli nebo opomenuli uvést, že si vyměnili informace a uzavřeli dohody o čistých cenách. Navíc, pokud jde o výměnu informací o slevách a snížení cen Komise v bodě 105 oznámení námitek tvrdila, že dodavatelé, s výjimkou společnosti Coats v období předcházejícím polovině 90. let, popřeli nebo opomenuli uvést jejich existenci. Rovněž je třeba konstatovat, že dotčené podniky jako Coats, Zwicky, Gütermann a BST uvedly až po oznámení námitek, že speciální ceny byly během setkání předmětem diskuzí a dohod.

232 Komise nicméně správně tvrdí, že byla schopná prokázat tyto prvky protiprávního jednání, díky dokumentům, které společnost Coats připojila ke své odpovědi na žádost o informace. Nejprve jde o protokol ze schůzky ze dne 8. září 1998, vyhotovený zástupcem společnosti Barbour Threads, naznačující existenci dohod upravujících slevy a snížení slev, jakož i dohod o zvýšení speciálních cen. Komise na něj vícekrát odkazuje v oznámení námitek (body 106, 108 a 121). Dále se jedná o elektronickou zprávu ze dne 10. října 2000, připojenou k prohlášení zástupce společnosti Coats, pana F. S., potvrzující, že snížení slev a zvýšení speciálních cen bylo dohodnuto během setkání ze dne 19. září 2000. Komise tuto skutečnost uvádí v bodě 126 oznámení námitek. Nakonec jde o elektronické zprávy společnosti Coats v příloze k její žádosti o shovívavost, včetně zprávy z října 2000, která hovoří o výměně informací

se společnostmi Amann a Gütermann ohledně speciálních cen. Tento dokument je uvedený v bodě 133 oznámení námitek, v poznámce pod čarou na straně 268.

- 233 Komise rovněž správně zdůraznila, že informace poskytnuté společností BST, jí také pomohly konstatovat, že došlo k diskuzím a dohodám o speciálních cenách. Toto konstatování totiž vyplývá zejména z bodů 104 a 106, jakož i z poznámek pod čarou na straně 173, 174 a 176 v oznámení námitek.
- 234 Z toho vyplývá, že údajné opravy předložené žalobkyněmi k oznámení námitek byly pouze potvrzením toho, co již Komise věděla díky výše uvedeným informacím poskytnutým již před uvedeným oznámením.
- 235 Pak tedy skutečnost, že poznámky společnosti Coats týkající se speciálních cen, které následovaly po oznámení námitek, byly Komisi doručeny před opravami žalobkyň, neměla žádný vliv na posouzení spolupráce posledně jmenovaných.
- 236 Zadruhé, pokud jde o argument žalobkyň, podle kterého byly jedinými podniky, které vysvětlily v jejich odpovědi na oznámení námitek, že cílem setkání bylo snížit rozdíl mezi katalogovými cenami a skutečnými čistými cenami a nepřímou zvýšit čisté ceny pro různé výrobky, je třeba jej zamítnout.
- 237 Je-li pravda, že Komise v bodě 167 odůvodnění napadeného rozhodnutí použila citaci společnosti Gütermann uvedenou v odpovědi na oznámení námitek za účelem vysvětlení cíle setkání, nic to totiž nemění na tom, že tento cíl, jakož i účinky dohod již konstatovala předtím, jak to i vyplývá z bodů 141 a 142 oznámení námitek. Informace, které tam jsou uvedené, byly poskytnuté společností Coats v rámci její žádosti o shovívavost a umožnily Komisi uvést, na základě konkrétního příkladu

zvýšení katalogových cen, který obsahovaly, informace o všeobecném kontextu jednání o cenách obsažených v cenících.

– K údajně nesprávnému posouzení spolupráce ve srovnání se spoluprací se společností BST

²³⁸ Pokud jde o žádost žalobkyň o přiznání alespoň takového snížení pokuty, jako bylo přiznané společnosti BST, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury nemůže Komise při posuzování spolupráce poskytnuté dotčenými podniky porušovat zásadu rovného zacházení, k jejímuž porušení dochází v případě, že je se srovnatelnými situacemi zacházeno odlišně nebo s odlišnými situacemi stejně, není-li toto zacházení objektivně odůvodněné (viz rozsudek Tokai I, bod 185 výše, bod 394 a citovaná judikatura). Nicméně je nutno Komisi přiznat široký prostor pro uvážení při hodnocení kvality a užitečnosti spolupráce poskytnuté různými účastníky kartelové dohody, přičemž je možné postihnout jen zjevné překročení tohoto prostoru.

²³⁹ Z porovnání spolupráce poskytnuté těmito podniky však vyplývá, že se Komise nedopustila žádného porušení zásady rovného zacházení.

²⁴⁰ Zprvé, pokud jde o spolupráci poskytnutou před oznámením námitek ze dne 15. března 2004, Komise měla za to, že společnost BST ji značně pomohla prokázat obsah mnohých dohod [včetně velké části obsahu dohod uzavřených na začátku 90. let, obsah dohody uzavřené ve Vídni (Rakousko) dne 8. října 1996 a dohody uzavřené v Curychu (Švýcarsko) dne 9. září 1997], že byla jediným podnikem, který jí poskytl ceníky, které získal na setkáních od svých konkurentů a informace značně přesahující rámec vyžadovaný v žádosti o informace. V tomto ohledu Komise odkazuje na mnohé poznámky pod čarou v oznámení námitek na podporu těchto konstatování, které prokazují, že společnost BST poskytla velké množství důkazů (včetně přílohy 14

odpovědi společnosti BST na žádost o informace, obsahující ceníky, k jejichž výměně došlo během schůzek), a byla tak důležitým zdrojem informací v rámci předběžného zjišťování.

241 Pokud jde o spolupráci žalobkyn před oznámením námitek, je třeba zdůraznit, že Komise sice připouští, že jí také daly k dispozici své dokumenty, které poskytovaly obraz o setkáních na začátku 90. let. Nic to však nemění na tom, že Komise považovala tyto informace za méně důležité než informace poskytnuté společností BST. Žalobkyně nezpochybnilly tyto posouzení, ale tvrdily jen, že informace, kterými disponují jim neumožňují zjistit, zda společnost BST poskytla více informací a důkazů než ony. Přitom, jak již bylo zdůrazněno výše, z bodů odůvodnění 391 až 397 napadeného rozhodnutí, jakož i z mnohých odkazů na dokumenty poskytnuté společností BST uvedených v poznámkách pod čarou na podporu zjištění Komise v oznámení námitek, jasně vyplývá, že spolupráce se společností BST byla významnější.

242 Zadruhé, pokud jde o spolupráci po oznámení námitek, z napadeného rozhodnutí vyplývá, že jak společnost BST, tak i žalobkyně nezpochybnilly věcnou správnost skutkových zjištění a že tyto tři podniky spolupracovaly v tomto stadiu správního řízení stejně. Ve světle zjištění uvedených v bodech 228 až 237 výše totiž žalobkyně nesprávně tvrdí, že po oznámení námitek poskytly informace, které Komise do té doby neznala. Proto nemohou tvrdit, že poskytly informace takové užitečnosti, jaká by odůvodňovala snížení jejich pokutu alespoň tak, jak byla snížena společnosti BST.

243 I za předpokladu, že by bylo třeba připustit, že žalobkyně poskytly tak užitečné upřesnění k určitým bodům oznámení námitek, jaké poskytla společnost BST, nedopustila by se Komise žádného zjevně nesprávného posouzení tím, že by upřednostnila skutečnost, že jí společnost BST poskytla informace a důkazy před uvedeným oznámením námitek.

– K údajnému nesprávnému uplatnění sdělení o spolupráci a k údajnému nezohlednění judikatury Tribunálu

²⁴⁴ Žalobkyně nesprávně tvrdí, že tím, že Komise uznala, že jejich spolupráce naplňovala podmínky dvou kategorií chování uvedených v bodě D sdělení o spolupráci, měla každé z nich přiznat snížení pokuty nejméně dvakrát 10 %, tedy o 20 % .

²⁴⁵ Je každopádně třeba konstatovat, že rozsah stanovený v bodě D sdělení o spolupráci je od 10 % do 50 %, aniž by byla stanovena zvláštní kritéria pro úpravu snížení uvnitř tohoto rozsahu. Sdělení o spolupráci tedy nevyvolává legitimní očekávání, že bude uplatněno určité zvláštní procento snížení. Navíc na rozdíl od toho, co v podstatě tvrdí žalobkyně, se bod D sdělení o spolupráci v žádném případě nesmí vykládat tak, že by Komisi ukládal přiznání speciálního snížení pokuty nejméně o 10 % pro každý případ zjištěné spolupráce spadající pod tento bod, ale naopak je mu třeba rozumět, že stanovuje pouhé snížení nejméně o 10 %.

²⁴⁶ Jelikož tak Komise zjevně nepřekročuje široký prostor pro uvážení, kterým disponuje při hodnocení míry, v jaké byla její práce usnadněna spoluprací podniku, má naprostou volnost k tomu, aby v rozhodnutí stanovila specifická procentní snížení, která uplatnila v každém zjištěném případě spolupráce spadající pod bod D sdělení o spolupráci, a aby tato snížení následně sečetla, přičemž může uvést pouze jedno celkové procentní snížení, které podle jejího názoru lze v těchto případech přiznat. Jak totiž právem zdůrazňuje Komise, hodnocení užitečnosti spolupráce v žádném případě nespočívá v použití matematického vzorce, ze kterého by vyplývalo, že by z úřední povinnosti musela uplatnit snížení nejméně o 20 %, pokud by do úvahy přicházely dvě odrážky bodu D sdělení o spolupráci.

²⁴⁷ V tomto ohledu nemůže rozsudek Tokai I, bod 185 výše, na který se žalobkyně odvolávají, zpochybnit toto posouzení. Z rozhodnutí Komise 2002/271/ES ze dne 18. července 2001 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/E-1/36.490 – Grafitové elektrody) (Úř. věst. 2002, L 100, s.1), které je předmětem tohoto rozsudku, jasně vyplývá, že Komise odkazovala v souvislosti s dotčeným podnikem jediné a výlučně na první odrážku bodu D2 sdělení o spolupráci. Tribunal přitom konstatoval, že dotčený podnik spolupracoval i na základě druhé odrážky. Komise byla nucena vysvětlit, že přistoupila jen k jednomu snížení, které pokrývalo oba druhy spolupráce. Nicméně na rozdíl od projednávané věci se posouzení nezpochybnění skutkových zjištění ze strany dotčené společnosti nenacházelo v žádném z bodů odůvodnění týkajících se spolupráce tohoto podniku. Právě proto měl Tribunal za to, že musí konstatovat, že Komise nepřiznala dotčenému podniku prospěch z ustanovení bodu D2 druhé odrážky sdělení o spolupráci.

– K údajnému nezohlednění předcházející rozhodovací praxe

²⁴⁸ Argument žalobkyň vycházející z údajné předchozí praxe Komise je třeba zamítnout. Pouhá skutečnost, že Komise ve své předchozí rozhodovací praxi poskytovala určitou sazbu snížení za určité jednání, neznamená, že je povinna poskytnout stejné poměrné snížení při posouzení obdobného jednání v rámci pozdějšího správního řízení (rozsudek Brugg Rohrsysteme v. Komise, bod 50 výše, bod 193).

²⁴⁹ V každém případě nelze spolupráci žalobkyň nijak porovnávat se spoluprací podniku KME, kterou Komise konstatovala v rozhodnutí ze dne 16. prosince 2003 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/E-1/38.240 – Průmyslové trubky), kterého se žalobkyně dovolávají. Z tohoto rozhodnutí vyplývá existence významné spolupráce společnosti KME před přijetím oznámení námitek, která přispěla k věcnému prokázání existence kartelové dohody během celého jejího trvání. KME totiž předložila dokumenty ohledně protiprávního jednání a podrobný popis způsobu fungování kartelové dohody tím, že podrobně vysvětlila, v jakém kontextu

byly vytvořeny jednotlivé dokumenty, které Komise objevila v rámci kontrol. Spolupráce žalobkyn před oznámením námitek nebyla takto významná.

- 250 S ohledem na výše uvedené je třeba žalobní důvod vycházející z nesprávného uplatnění sdělení o spolupráci zamítnout.

K žalobnímu důvodu uplatněnému společností Gütermann a Zwicky vycházejícímu z nepřiměřenosti pokuty

Argumenty účastnic řízení

- 251 Na podporu svého žalobního důvodu vycházejícího z nepřiměřenosti pokuty žalobkyně uplatňují více výtek.
- 252 Zprvė žalobkyně tvrdí, že Komise nezohlednila značné hospodářské těžkosti, s nimiž se potýkaly mnoho let následujících po strukturálních změnách v průmyslovém odvětví nití. Krize tohoto odvětví totiž způsobila propad jejich zisků a v listopadu 2000 vedla společnost Zwicky k ukončení činnosti na trhu. Komise rovněž ignorovala bankovní obtíže společnosti Gütermann a z toho vyplývající zátěž v podobě dalších úroků.
- 253 Zadruhé pokuty uložené společnosti Gütermann (4,021 milionů eur) a Zwicky (0,174 milionu eur) jsou nepřiměřené ve vztahu k jejich obratu dosaženému na trhu dotčeném protiprávním jednáním. V tomto smyslu tvrdí, že hospodářský výsledek

společnosti Gütermann po zdanění během jedenácti a půl roku protiprávního jednání představoval 318 000 eur a obrat dosažený společností Zwicky v roce 2000 představoval jen částku 200 000 eur.

- 254 Stejně tak společnost Gütermann následovaná v tomto smyslu společností Zwicky ve své replice tvrdí, že výchozí částky stanovené pro výpočet pokut (2,2 milionu eur pro společnost Gütermann a 100 000 eur pro společnost Zwicky) jsou jednak nepřiměřené ve vztahu k celkovému obratu celé skupiny podniků, který byl dosažený ve vztahu k výrobkům dotčenými protiprávními jednáními (50 milionů eur), a jednak se zdají být přehnané, pokud se provede srovnání posledně uvedeného obratu, který odráží velikost trhu, s výrobky dotčenými protiprávními jednáními a velikosti světového trhu s průmyslovými nitěmi (4 až 5 miliard eur).
- 255 Podle žalobkyň měla Komise podle judikatury povinnost zohlednit při zkoumání závažnosti protiprávního jednání a přiměřenosti pokuty velikost relevantního trhu. Komise tak nesprávně tvrdí, že toto kritérium je jen jedním z mnohých kritérií, takže jej není povinná zohlednit.
- 256 Zatřetí společnost Gütermann tvrdí, že metoda výpočtu použitá na určení výše pokuty, která jí byla uložena, jasně znevýhodňuje malé a střední podniky. Velikost těchto podniků se totiž nezohledňuje a pokuty vypočítané touto metodou výpočtu jsou následně nepřiměřené. Důsledkem toho v projednávané věci je, že pokuta, která společnosti Gütermann byla uložena je nepřiměřená s ohledem na pokuty uložené jiným podnikům, jako jsou BST nebo Coats.
- 257 Začtvrté uplatnění pokynů v této věci není přiměřené, zejména z hlediska rovného zacházení vzhledem k budoucím věcem týkajícím se malých a středních podniků, pro

které se v pokynech pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 (Úř. věst. 2006, C 210, s. 2) stanovuje spravedlivější zacházení.

258 Komise tento žalobní důvod vyvrací.

Závěry Tribunálu

259 Zprvve žalobkyně neprávem tvrdí, že pokuta, která jim byla uložena je nepřiměřená vzhledem k jejich špatné finanční situaci a nebezpečí, že způsobí jejich zánik.

260 Jak totiž vyplývá z ustálené judikatury a jak bylo připomenuto v bodě 404 odůvodnění napadeného rozhodnutí, Komise není povinna při stanovení výše pokuty zohlednit ztrátovou finanční situaci dotyčného podniku, jelikož uznání takové povinnosti by vedlo k udělení neodůvodněné soutěžní výhody podnikům, které jsou nejméně přizpůsobeny podmínkám trhu (rozsudky Soudního dvora ze dne 8. listopadu 1983, IAZ International Belgium a další v. Komise, 96/82 až 102/82, 104/82, 105/82, 108/82 a 110/82, Recueil, s. 3369, body 54 a 55; Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 221 výše, bod 327, a ze dne 29. června 2006, SGL Carbon v. Komise, C-308/04 P, Sb. rozh. s. I-5977, bod 105).

261 Krom toho i za předpokladu, že by opatření přijaté orgánem Společenství vedlo k likvidaci podniku, taková likvidace podniku v jeho stávající právní formě, i když může mít nepříznivý dopad na finanční zájmy vlastníků, akcionářů či držitelů podílů, však neznamená, že svou hodnotu ztratí i osobní, hmotné a nehmotné složky představující podnik (rozsudek Tokai I, bod 185 výše, bod 372).

- 262 Ve světle této judikatury je třeba se domnívat, že Komise neměla žádnou povinnost zohlednit hospodářskou situaci společnosti Gütermann v napadeném rozhodnutí ani v něm uvést vysvětlení tohoto podniku týkající se této situace. Skutečnost, že Komise považovala za vhodné vzpomenout finanční situaci společnosti Zwicky, avšak nikoli situaci společnosti Gütermann, je možné lehce pochopit vzhledem ke zvláště obtížné hospodářské situaci společnosti Zwicky, která ji vedla k prodeji celé své činnosti týkající se průmyslových nití společnosti Gütermann.
- 263 Zadruhé žalobkyně v podstatě Komisi vytýkají, že nezohlednila velikost dotčeného trhu, a stanovila tak nepřiměřenou pokutu ve vztahu k této velikosti trhu. Rovněž se žalobkyně dovolávají nepřiměřenosti pokuty ve vztahu k obratu, kterého každá dosáhla na trhu dotčeném protiprávním jednáním, jakož i nepřiměřenosti výchozí částky pokuty ve vztahu k jejich obratům.
- 264 Nejprve je důležité uvést, že zásada proporcionality vyžaduje, aby akty orgánů Společenství nepřekračovaly meze toho, co je vhodné a nezbytné k dosažení sledovaných cílů. V kontextu výpočtu pokut musí být závažnost protiprávního jednání stanovena v závislosti na vícero skutečnostech a žádné z těchto skutečností není možné ve srovnání s jinými posuzovanými skutečnostmi přikládat přílišný význam. Zásada proporcionality v tomto kontextu znamená, že Komise musí stanovit pokutu přiměřeně ke skutečnostem zohledněným za účelem posouzení závažnosti protiprávního jednání a že v tomto ohledu musí tyto skutečnosti používat soudržným a objektivně odůvodněným způsobem (rozsudek Jungbunzlauer v. Komise, bod 194 výše, body 226 až 228).
- 265 Pokud jde o výtku vůči Komisi, že nezohlednila velikost dotčeného trhu, je třeba připomenout, že podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 může Komise uložit podnikům pokuty, jejichž výše nepřesáhne 10 % obratu dosaženého za předchozí hospodářský rok každým z podniků účastnícím se protiprávního jednání. Pro účely stanovení výše pokuty v rámci této hranice, uvedená ustanovení ukládají zohlednění závažnosti a délky trvání protiprávního jednání. Krom toho v souladu s pokyny Komise stanoví výchozí částku pokuty v závislosti na závažnosti

protiprávního jednání tím, že zohlední samotnou povahu protiprávního jednání, jeho skutečný dopad na trh, pokud je možné jej změřit a velikost zeměpisného trhu.

²⁶⁶ Tak ani nařízení č. 17, ani nařízení č. 1/2003 a ani pokyny nestanoví, že výše pokuty musí být stanovena přímo v závislosti na velikosti dotčeného trhu vzhledem k tomu, že tento faktor je jen jednou z mnoha relevantních skutečností. Tento právní rámec jako takový tedy výslovně Komisi neukládá zohlednit malou velikost výrobního trhu (rozsudek Tribunálu ze dne 27. září 2006, *Roquette Frères v. Komise*, T-322/01, Sb. rozh. s. II-3137, bod 148).

²⁶⁷ Nicméně podle judikatury při posouzení závažnosti protiprávního jednání Komisi přísluší zohlednit velký počet skutečností, jejichž povaha a závažnost se liší podle typu a zvláštních okolností dotčeného protiprávního jednání (rozsudek *Musique diffusion française a další v. Komise*, bod 78 výše, bod 120). Nemůže být vyloučeno, že mezi tyto skutečnosti prokazující závažnost protiprávního jednání, může případně patřit velikost relevantního výrobního trhu.

²⁶⁸ Pokud tedy velikost trhu může být skutečností, která má být zohledněna pro účely stanovení závažnosti protiprávního jednání, její význam se liší podle typu protiprávního jednání a zvláštních okolností dotčeného protiprávního jednání.

²⁶⁹ V projednávané věci spočívalo protiprávní jednání především ve výměně citlivých informací o cenících nebo cenách podle zákazníka, v dohodě o zvyšování cen nebo o cílových cenách, v zabránění cenové hospodářské soutěži ve prospěch etablovaných dodavatelů a v rozdělení si odběratelů (body 99 až 125 a 345 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Takové praktiky představují horizontální omezení typu „cenový kartel“ ve smyslu pokynů a svojí povahou jsou tedy „velmi závažné“. Pokud by se v tomto kontextu prokázala malá velikost relevantního trhu, má jen malý význam v poměru ke všem ostatním skutečnostem svědčícím o závažnosti protiprávního jednání.

- 270 V každém případě je třeba zohlednit, že Komise usoudila, že protiprávní jednání mělo být považováno za velmi závažné ve smyslu pokynů, které v takových případech stanoví, že Komise může „zvažovat“ výchozí částku přesahující 20 milionů eur. V projednávané věci rozdělila Komise v napadeném rozhodnutí podniky do více kategorií podle jejich relativního významu na relevantním trhu. Z bodu 358 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise stanovila pouze jednu výchozí částku 14 milionů eur pro podniky patřící do první kategorie, 5,2 milionů eur pro podniky zařazené do druhé kategorie, 2,2 milionů eur pro podniky zahrnuté do třetí kategorie (včetně společnosti Gütermann) a 0,1 milionu eur pro podnik ve čtvrté kategorii (v projednávané věci společnost Zwicky). Z toho vyplývá, že výchozí částky pokuty, které sloužily jako výchozí bod pro výpočet pokut uložených společností Gütermann a Zwicky, odpovídaly jasně nižší částce, než byla částka, kterou mohla Komise na základě pokynů „zvážit“ za velmi závažná protiprávní jednání. Toto určení výchozí částky pokuty potvrzuje, že byla zohledněna velikost relevantního výrobního trhu.
- 271 Ve světle těchto úvah je třeba mít za to, že pokuty uložené společností Gütermann a Zwicky nejsou nijak nepřiměřené ve vztahu k velikosti trhu s průmyslovými nitěmi v Beneluxu a severských zemích.
- 272 Krom toho je rovněž třeba zamítnout argument vycházející z nepřiměřenosti výchozí částky pokut vzhledem k obratu společnosti Gütermann a obratu Zwicky na dotčeném trhu.
- 273 Je třeba uvést, že pro stanovení výchozí částky pokut určené v závislosti na závažnosti protiprávního jednání, považovala Komise za nutné uplatnit ve vztahu k podnikům zapojeným do kartelů odlišné zacházení za účelem zohlednění skutečné hospodářské schopnosti účastníků protiprávního jednání způsobit významnou škodu hospodářské soutěži a stanovit výši pokuty na úrovni, která zajistí její dostatečně odrazující účinek. Dodala, že bylo nutné zohlednit zvláštní váhu protiprávního jednání každého podniku, a tedy jeho skutečný dopad na hospodářskou soutěž. Pro účely posouzení

uvedených skutečností se Komise rozhodla vycházet z obratu dosaženého každým podnikem na dotčeném trhu ve vztahu k výrobku dotčenému kartelovou dohodou.

- ²⁷⁴ V důsledku toho, jak bylo podotknuto v bodě 270 výše, rozdělila Komise dotčené podniky do čtyř kategorií. Společnost Gütermann, vzhledem k jejímu obratu 2,36 milionů eur, byla umístěna do třetí kategorie a společnost Zwicky, vzhledem k jejímu obratu 0,2 milionu eur, byla umístěna do čtvrté kategorie. Komise stanovila výchozí částku pokuty v závislosti na závažnosti protiprávního jednání, a to 2,2 milionů eur pro společnost Gütermann a 0,1 milionu eur pro Zwicky (body 356 až 358 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- ²⁷⁵ Z ustálené judikatury vyplývá, že část obratu pocházející z výrobků, které byly předmětem protiprávního jednání, může poskytnout přesný údaj o rozsahu protiprávního jednání na dotčeném trhu (rozsudky *Cheil Jedang v. Komise*, bod 184 výše, bod 91, a *Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise*, bod 79 výše, bod 196). Tento obrat může poskytnout přesný údaj o odpovědnosti každého účastníka kartelové dohody na uvedených trzích vzhledem k tomu, že je objektivním kritériem, které udává přesnou míru škodlivosti tohoto jednání pro běžnou hospodářskou soutěž, a je tedy dobrým ukazatelem schopnosti každého dotyčného podniku způsobit škodu.
- ²⁷⁶ S ohledem na tyto úvahy je třeba dospět k závěru, že výchozí částky použité v rámci výpočtu pokut uložených společností Gütermann a Zwicky se nijak nezdají být nepřiměřené ve vztahu k obratům těchto podniků na dotčeném trhu.
- ²⁷⁷ Z toho vyplývá, že rovněž musí být zamítnut argument vycházející z nepřiměřenosti pokuty ve vztahu k obratům žalobkyň dosaženým na trhu dotčeném protiprávním jednáním. Žalobkyně totiž nemohou platně dojít k závěru, že konečná výše uložené pokuty je nepřiměřená, jelikož výchozí částka jejich pokut je odůvodněná s ohledem na kritéria použitá Komisí pro posouzení významu každého podniku na relevantním

trhu (viz v tomto smyslu rozsudky Tribunálu ze dne 20. března 2002, LR AF 1998 v. Komise, T-23/99, Recueil, s. II-1705, bod 304, a ze dne 5. prosince 2006, Westfalen Gassen Nederland v. Komise, T-303/02, Sb. rozh. s. II-4567, bod 185). V každém případě je třeba zdůraznit, že právo Společenství neobsahuje obecně použitelnou zásadu, podle které musí být sankce přiměřená ve vztahu k obratu dosaženému podnikem prostřednictvím prodeje výrobků, které jsou předmětem protiprávního jednání (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 18. května 2006, Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise, C-397/03 P, Sb. rozh. s. I-4429, bod 339).

278 Zatřetí je také třeba zamítnout argument společnosti Gütermann, podle kterého metoda výpočtu znevýhodňuje malé a střední podniky a v projednávané věci vedla k tomu, že jí byla uložena nepřiměřená pokuta v porovnání s pokutami uloženými jiným podnikům.

279 Vzhledem k tomu, že Komise není povinna provést výpočet pokuty na základě částek vycházejících z obratu dotyčných podniků, není ani povinna zajistit, pro případ, že jsou pokuty ukládány více podnikům účastnícím se téhož protiprávního jednání, aby konečné částky pokut, k nimž výpočet ve vztahu k dotyčným podnikům povede, vyjadřovaly veškeré rozdíly mezi těmito podniky co do jejich celkového obratu nebo obratu na relevantním výrobovém trhu (rozsudek Tribunálu ze dne 20. března 2002, Dansk Rørindustri v. Komise, T-21/99, Recueil, s. II-1681, bod 202).

280 V tomto ohledu je třeba upřesnit, že čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 nevyžadují, aby v případě, kdy jsou pokuty uloženy více podnikům účastnícím se stejného protiprávního jednání, nepřesahovala výše pokuty uložené podniku malé nebo střední velikosti v procentech obratu pokutu uloženou větším podnikům. Z uvedeného ustanovení totiž vyplývá, že jak pro podniky malé a střední velikosti, tak pro podniky větší velikosti je třeba zohlednit, za účelem stanovení výše pokuty, závažnost a délku trvání protiprávního jednání. V případě, že Komise uloží

podnikům účastnícím se stejného protiprávního jednání pokuty, které jsou, pro každý z nich, odůvodněné v poměru k závažnosti a délce trvání protiprávního jednání, nelze jí vytýkat, že pro některé z těchto podniků byla výše pokuty v poměru k obratu vyšší než výše pokuty jiných podniků (rozsudek ze dne 20. března 2002, Dansk Rørindustri v. Komise, bod 279 výše, bod 203, a Westfalen Gassen Nederland v. Komise, bod 277 výše, bod 174).

281 Komise tak není povinna snížit částky pokut, jestliže dotčené podniky patří mezi malé nebo střední podniky. Velikost podniku je totiž již zohledněna maximální výší stanovenou v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17, v čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 a ustanoveními pokynů (rozsudek Westfalen Gassen Nederland v. Komise, bod 277 výše, bod 174). Kromě těchto úvah o velikosti, není žádný důvod zacházet s malými a středními podniky odlišně od jiných podniků. Skutečnost, že dotyčné podniky patří mezi malé nebo střední podniky, je nezavazuje povinnosti dodržovat pravidla hospodářské soutěže (rozsudek Tribunálu ze dne 29. listopadu 2005, SNCZ v. Komise, T-52/02, Sb. rozh. s. II-5005, bod 84).

282 Pokud jde o výtku vůči Komisi, že při stanovování výše pokuty nezohlednila celkový obrat jednotlivých podniků, je irrelevantní. Je totiž třeba připomenout, že pokyny stanoví, že je rovněž nezbytné brát v úvahu, zda původci protiprávních jednání skutečně měli hospodářskou schopnost způsobit významnou škodu jiným hospodářským subjektům, zejména pak spotřebitelům, a určit výši pokuty na úrovni, která zajistí její dostatečně odrazující účinek (bod 1A čtvrtý pododstavec). Tyto stejné pokyny dále uvádějí, že pokud se protiprávní jednání týká několika podniků, jako jsou kartely, může být v některých případech nezbytné zvážit všeobecnou výchozí částku, aby se brala v úvahu specifická váha, a tedy skutečný dopad protiprávního jednání každého podniku na hospodářskou soutěž, zejména pokud existuje značný nepoměr ve velikosti podniků, které se dopustily protiprávního jednání stejného typu, a v důsledku toho přizpůsobit všeobecnou výchozí částku podle specifické povahy každého podniku (bod 1A šestá odrážka) (rozsudek Cheil Jedang v. Komise, bod 184 výše, bod 81).

283 Pokyny nestanoví, že se výše pokut stanoví v závislosti na celkovém obratu nebo obratu, který podniky dosáhly na dotčeném trhu. Nicméně nebrání ani tomu, aby takový obrat byl zohledněn při stanovování výše pokuty tak, aby byly dodrženy všeobecné zásady práva Společenství, a pokud to vyžadují okolnosti. K obratu tak může být přihlédnuto při zohledňování různých skutečností vyjmenovaných v bodě 273 výše (viz v tomto smyslu rozsudky Cheil Jedang v. Komise, bod 184 výše, bod 82, a Tokai I, bod 185 výše, bod 195).

284 Nicméně v projednávané věci, jak již bylo podotknuto v bodě 275 výše, byla volba Komise vycházet z obratu na dotčeném trhu za účelem stanovení schopnosti každého dotčeného podniku způsobit škodu volbou soudržnou a objektivně odůvodněnou. V tomto ohledu Komise sledovala také odrazující cíl v tom smyslu, že zviditelnila skutečnost, že ukládala přísnější sankce podnikům, které se účastnily kartelu na trhu, na němž měly značnou váhu.

285 Začtvrté se na podporu svého žalobního důvodu týkajícího se nepřiměřenosti pokuty společnost Gütermann neprávem odvolává na pokyny z roku 2006 pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003. Je totiž třeba konstatovat, že pouhá skutečnost, že použití nové metody výpočtu pokut stanovené uvedenými pokyny, které nejsou použitelné na skutkový stav v projednávaném případě, by mohlo vést k nižší pokutě, než je ta, která byla uložena napadeným rozhodnutím, nemůže prokázat nepřiměřený charakter uvedené pokuty.

286 Toto zjištění totiž představuje pouze výraz prostoru pro uvážení, s nímž disponuje Komise, když v souladu s požadavky nařízení č. 17 a nařízení č. 1/2003 stanoví metodu, kterou hodlá používat při stanovení výše pokut, čímž vede politiku hospodářské soutěže, za kterou je odpovědná. Mezi kritérii, která musí Tribunál zohlednit při posouzení toho, zda je výše pokut uložených v dané době přiměřená, mohou být

zejména zahrnuty skutkové a právní okolnosti, jakož i cíle hospodářské soutěže definované Komisí v souladu s požadavky Smlouvy o ES v době protiprávního jednání.

²⁸⁷ Z toho vyplývá, že žalobní důvod vycházející z nepřiměřenosti pokuty musí být zamítnut v plném rozsahu.

²⁸⁸ Z výše uvedených úvah vyplývá, že žaloby podané ve věcech T-456/05 a T-457/05 musí být zamítnuty.

K nákladům řízení

²⁸⁹ Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a žalobkyně neměly ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedeným uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (pátý senát)

rozhodl takto:

- 1) **Žaloby se zamítají.**
- 2) **Společnostem Gütermann AG a Zwicky & Co. AG se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Vilaras

Prek

Ciucă

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 28. dubna 2010.

Podpisy.

Obsah

Skutečnosti předcházející sporu	II - 1459
1. Předmět sporu	II - 1459
2. Správní řízení	II - 1460
3. Napadené rozhodnutí	II - 1461
Definice relevantních trhů	II - 1461
Výrobní trh	II - 1461
Zeměpisné trhy	II - 1463
Velikost a struktura relevantních trhů	II - 1463
Popis protiprávních chování	II - 1464
Výrok napadeného rozhodnutí	II - 1464
Řízení a návrhová žádání účastnic řízení	II - 1466
Právní otázky	II - 1468
1. K žalobním důvodům směřujícím ke zpochybnění konstatování existence protiprávního chování a příkazů jej ukončit a neopakovat	II - 1469
K žalobnímu důvodu uplatněnému společností Gütermann a Zwicky vycházejícímu z porušení článku 7 odst. 1 nařízení č. 1/2003	II - 1469
Argumenty účastnic řízení	II - 1469
Závěry Tribunálu	II - 1470
K žalobnímu důvodu uplatněnému společností Zwicky vycházejícímu z neodůvodněnosti příkazů ukončit protiprávní jednání a zdržet se veškerého jeho opakování	II - 1475
Argumenty účastnic řízení	II - 1475
Závěry Tribunálu	II - 1475
2. K žalobním důvodům směřujícím ke zpochybnění pokuty a její výše	II - 1478

K žalobnímu důvodu uplatněnému společností Zwicky vycházejícímu z překročení maximální výše 10 % obrátu	II - 1478
Argumenty účastnic řízení	II - 1478
Závěry Tribunálu	II - 1481
K žalobnímu důvodu uplatněnému společností Gütermann a Zwicky vycházejícímu z nesprávného posouzení závažnosti protiprávního jednání s ohledem na jeho účinky	II - 1490
Argumenty účastnic řízení	II - 1490
Závěry Tribunálu	II - 1492
K žalobnímu důvodu uplatněnému společností Gütermann a Zwicky vycházejícímu z nesprávného posouzení délky trvání protiprávního jednání	II - 1497
Argumenty účastnic řízení	II - 1497
Závěry Tribunálu	II - 1499
K žalobnímu důvodu uplatněnému společností Gütermann a Zwicky vycházejícímu z nezohlednění určitých polehčujících okolností	II - 1504
Tvrzení účastnic řízení	II - 1504
Závěry Tribunálu	II - 1506
K žalobnímu důvodu uplatněnému společností Gütermann a Zwicky vycházejícímu z nesprávného uplatnění sdělení o spolupráci	II - 1512
Argumenty účastnic řízení	II - 1512
Závěry Tribunálu	II - 1515
– K užitečnosti spolupráce	II - 1516
– K údajně nesprávnému posouzení spolupráce ve srovnání se spoluprací se společností BST	II - 1522
– K údajnému nesprávnému uplatnění sdělení o spolupráci a k údajnému nezohlednění judikatury Tribunálu	II - 1524
– K údajnému nezohlednění předcházející rozhodovací praxe	II - 1525
	II - 1539

K žalobnímu důvodu uplatněnému společností Gütermann a Zwicky vycházejícímu z nepřiměřenosti pokuty	II - 1526
Argumenty účastnic řízení	II - 1526
Závěry Tribunálu	II - 1528
K nákladům řízení	II - 1536